
Voorwoord	2
Hoofdstuk 1 Inleiding	4
1.1 Opbouw IF-groeimap	4
1.2 Oriëntatie op IF en buitenlandse stage	5
1.3 Verantwoording IF inhoud	7
Hoofdstuk 2 Werkwijze IF: Competentiegericht leren	9
2.1 Kenmerken van competentiegericht opleiden tijdens de IF	9
2.2 Competentiegericht begeleiden	11
2.3 De ‘tools’ van het competentiegericht begeleiden	12
2.4 Toetsing en beoordeling tijdens het competentiegericht leren	14
2.5 Evaluatie en competentieniveaus	14
2.6 IF domeinen/competenties	17
Hoofdstuk 3 Opbouw van het IF programma	21
Hoofdstuk 4 IF praktijkgids	39
4.1 Inleiding	39
4.2 Competentiegericht leren op de werkplek	40
4.3 Leren op de werkplek, praktijkleren	42
4.4 Begeleiding en beoordeling van het praktijkleren	44
4.5 Begeleidings- en beoordelingsinstrumenten	48
4.6 Praktijkeisen, praktijkworkshops & praktijkopdrachten	51
Bronnen	62
Bijlagen	64
Algemene Bijlagen	65
Praktijkbijlagen	67
Beoordelingsinstrumenten	68

Voorwoord

Beste derdejaars student,

Welkom bij de Integratieve Fase!

Een nieuwe fase in je opleiding waarin we een nieuwe wijze van leren introduceren, namelijk het competentiegericht leren. Je zult voor een groot deel verantwoordelijk zijn voor je eigen leerproces en je zult meer in de praktijk zijn om te werken aan je competenties.

De IF kenmerkt zich in het overkoepelende thema: wereldburgerschap. Thema's rondom wereldburgerschap worden behandeld waaronder: duurzame ontwikkeling (sustainable development), cultuur (eigen sociale/culturele achtergrond en diversiteit), milieu en omgeving, gezondheid en beweging etc.

Belangrijk is dat je deze thema's ervaart en aanbiedt aan je leerlingen volgens vernieuwende onderwijsinzichten. Aruba is bezig met grootschalige onderwijsvernieuwingen op macro, meso en microniveau. Omdat je meer op de stageschool zal zijn, krijg je de gelegenheid om vaker met vernieuwingen in het onderwijs te oefenen (pedagogische uitgangspunten en vernieuwende didactiek). Ook deze vernieuwingen in het onderwijs vormen onderdeel van het IF-aanbod.

Een ander belangrijk onderdeel van de IF is de buitenlandse stage (Bus). De Bus is een interessant leermoment om de samenleving en de onderwijssituatie van een ander land eens goed te leren kennen. Belangrijk is dat je de thema's en onderwerpen zowel in Aruba als in het stageland bestudeert. De buitenlandse stage geeft je de kans om de thema's vanuit een ander perspectief te benaderen. Hoe kijkt een ander land aan tegen thema's als (wereld)burgerschap? Hoe worden daar de toekomstige leerkrachten en leerlingen opgeleid? Welke vormen van onderwijsvernieuwingen worden daar gehanteerd en wat zien we aan vernieuwende didactiek in de klassen in het stageland? Wij hopen natuurlijk dat de buitenlandse stage je nieuwe leerervaringen meegeeft, die je weer kunt gebruiken voor jouw opleiding en praktijk in Aruba.

Je leert jezelf beter kennen wanneer je in een andere omgeving bent, maar je leert ook anders naar jouw eigen omgeving te kijken. Wij gaan ervan uit dat je als persoon zult groeien en je speelt zelf een belangrijke rol in je eigen groei!

Voordat wij van start gaan stellen wij ons voor als IF team. Elk teamlid geeft je een persoonlijke boodschap mee.

Kees de Jong (docente di Hende y Comunidad)
Landenbegeleider Aruba Minor (Nederlandse studenten)

De integratieve fase, twee blokken lang intensief met elkaar samenwerken. Je inhoudelijk en emotioneel voorbereiden op een bezoek van vier weken aan een land waar je misschien nog nooit eerder geweest bent. Bij terugkomst je realiseren dat we het hier op Aruba goed hebben en wellicht kijk je ook met andere ogen naar je opleiding aan het IPA.

Leren met elkaar, van elkaar en vooral ook leren over elkaar, over die ander. Die ander binnen de eigen samenleving en die ander in dat 'vreemde'land.

Ik draai al een aantal jaren mee in de integratieve fase maar elk jaar ben ik toch weer een beetje gezond jaloers op jullie. De kans krijgen om een maand in het buitenland kennis en ervaring op te doen. Grijp die kans met beide handen aan en maak er iets van. Die ervaring kan nooit iemand je meer afnemen.

Jessica Maduro (docente di Idioma y Comunicacion) **Landenbegeleider Arizona (VS)**

Het is alweer een aantal jaar geleden dat ik gevraagd ben om het vormingsgebied Taal en communicatie in de IF te vertegenwoordigen. Tot nu toe is het ieder jaar weer anders geweest. Vanzelfsprekend de studenten, maar ook de voorbereidingen en de begeleiding variëren van jaar tot jaar. Dat maakt de IF voor mij als landencoördinator plezierig. De IF is een leuke fase, waarin je niet alleen jezelf maar ook de anderen om je heen beter leert kennen. Je komt in aanraking met mensen van een andere cultuur, andere leefomstandigheden en een ander onderwijssysteem. Mijn advies is daarom om vooral te genieten en te leren van alles wat je ziet, hoort, proeft en voelt. Wees open voor alles wat nieuw is. En veel succes!

Sergio Tromp (docente di Hende y Comunidad) **Landenbegeleider Ohio (VS)**

In december 2006 ben ik benaderd om lid te worden van het IF-team. Ruim een jaar eerder was ik landenbegeleider van een groep studenten van de tweedegraadsopleidingen ASW en PV die naar Puerto Rico en naar Colombia zijn gegaan. Gedurende mijn studie in Nederland ben ik zelf meerdere malen op buitenlandse stage geweest en uit eigen ervaring kan ik zeggen dat de periode van een buitenlandse stage een zeer leerzame periode is, zowel voor je studie als voor je persoonlijke ontwikkeling. Sta open voor nieuwe uitdagingen en voor situaties die anders zijn dan je gewend bent. Per slot van rekening zal het maar één keer, of hooguit enkele keren, gebeuren dat je op zo'n manier en in zo'n groep in het buitenland zult zijn, een ervaring dus waar je veel van kunt leren.

Irayka Yanez (docente di Pedagogia) **Landenbegeleider Nederland**

Het is voor mij de derde keer dat ik de Integratieve Fase zal meemaken. Als lid van Bureau praktijk maak ik onderdeel uit van het IF-team. Ik ben ingedeeld als landencoördinator van Nederland. De mogelijkheid om naar het buitenland te kunnen gaan, is iets om trots op te zijn. Een buitenlandse stage zal jouw oriëntatie op de wereld verbreden. Dit is dé kans om één maand lang jezelf in een andere cultuur te begeven en er aan deel te nemen. Dit is erg belangrijk voor je eigen persoonlijke ontwikkeling. Het is een 'eye-opener' om te zien en te vergelijken hoe 'goed', wij het hier op Aruba hebben. Je kan dan jouw cultuur en leefomgeving meer gaan waarderen of juist ideeën aandragen hoe jij je steentje kan bijdragen aan de cultuur of het onderwijs van dit kleine eiland. Ik wens jullie, veel succes in de IF en laten we er een prettige ervaring van maken.

Maya Artist (docente di Pedagogia) **IF-coördinator**

Elk jaar is het steeds weer een bijzondere ervaring om te zien hoe de studenten die op buitenlandse stage gaan als persoon groeien. Ik houd zelf veel van reizen en ik ben van mening dat het reizen je persoonlijk vormt, je kijkt anders naar jezelf maar ook naar je omgeving.

Je leert een land niet goed kennen door er alleen fysiek geweest te zijn, probeer je te verplaatsen in de mensen met wie je spreekt en een open blik te hebben naar een andere samenleving en naar de mensen toe. Als IF-coördinator kun je bij mij terecht voor algemene zaken, ik houd me bezig met de inhoudelijke en organisatorische coördinatie van de verschillende activiteiten rondom de IF en de buitenlandse stage. Uiteraard is jouw landenbegeleider het eerste aanspreekpunt. Ik wens je een hele goede IF tijd. Succes!

Hoofdstuk 1 Inleiding

De Integratieve Fase vindt dit jaar plaats van 8 februari t/m 6 juli 2010. De buitenlandse stage is van 12 april t/m 7 mei. Dit is direct na de paasvakantie. De tickets worden geboekt vanaf donderdag 8 april. Je kunt zelf als je wilt eerder vertrekken naar het stageland. Het IPA regelt de reisverzekering voor de periode van het verblijf van de 4 weken. Als je eerder vertrekt, moet je de wijzigingskosten van het ticket zelf regelen en betalen en een aparte reisverzekering moeten afsluiten voor de extra dagen dat je in het stageland verblijft.

De IPA-directie voorziet in de financiële voorwaarden voor de buitenlandse stage. Mevrouw Ava Thodé, algemeen directeur van het IPA of mevrouw Marilyn Richardson, adjunct directeur initiële opleiding, zijn hiervoor het aanspreekpunt. Voor wat betreft de reiszaken, inleveren kopie van het paspoort, reserveren en boeken van de tickets, is mevrouw Sandra Idigoras verantwoordelijk.

De Stichting Beheer Studentengelden (SBS) houdt zich bezig met de gang van zaken rondom de fundraisingactiviteiten en het uitbetalen van de bedragen aan de student. De leden van SBS zijn Martin Godoy, Tae Harte en Don Quant. Aan het begin van het jaar heb je deze voorwaarden op schrift van de directie IPA ontvangen.

Voor studievoortgangszaken kun je terecht bij de dekaan, Ingrid Captain-Fräser.

Voor specifieke praktijkvragen kun je terecht bij Bureau praktijk, Irayka Yanez of Donny Kock.

Bureau Internationalisering onderhoudt de formele contacten met het stageland. Voor vragen hieromtrent kun je contact opnemen met Maya Artist of Shamira Tromp.

Voor het IF-programma op het IPA geldt een aanwezigheid van 80%. Voor de praktijk is de aanwezigheid op de stageschool 100%. Voor het BUS programma geldt ook een aanwezigheid van 100%. Verder gelden de algemene regels van het IPA, zoals die staan vermeld in de Algemene studiegids 2009-2010 (zie www.ipa.aw).

1.1 Opbouw IF-groeimap

In deze groeimap staat alle IF-informatie voor de gehele periode. Je kunt zelf bronnen toevoegen aan de map en werken met tabbladen (stencils, presentaties, literatuur van workshops etc.). De groeimap is opgedeeld in 4 hoofdstukken:

Hoofdstuk 1 bevat een toelichting over het hoe en waarom van de IF: hoe past de IF in de opleiding tot leerkracht aan het IPA? Waarom hecht het IPA al meer dan tien jaar zoveel waarde aan de Buitenlandse Stage? De uitgangspunten en de thema's die gedurende de IF aan bod komen worden hierin kort toegelicht.

In hoofdstuk 2 wordt de werkwijze binnen de IF aangegeven. We gaan tijdens de IF competentiegericht aan de slag. Alle informatie die je nodig hebt voor het competentiegericht leren wordt hier beschreven. Hoofdstuk 3 is het IF-onderwijsprogramma. Hierin staan alle IF-opdrachten, inclusief de bijbehorende competenties, uitwerking en evaluatie.

Hoofdstuk 4 is het praktijkgedeelte. Je zult vaker in de stage zijn, we noemen dit tijdens de IF het praktijkleren. Wat houdt het praktijkleren in en hoe gaan we te werk in de stageschool wordt hierin vermeldt.

Bronnen/literatuur: de gebruikte bronnen en literatuur tijdens de IF.

Bijlagen: in de bijlagen vind je onder andere: het rooster/ IF-kalender de competentielijst van de IF en de algemene regels tijdens de IF. Er is een apart bijlagendeel voor het praktijkgedeelte.

1.2 Oriëntatie op IF en buitenlandse stage

In dit hoofdstuk worden een aantal belangrijke vragen over de Integratieve Fase en de buitenlandse stage beantwoord. Deze vragen worden vaak aan ons gesteld wanneer wij praten met studenten of mensen van buiten de opleiding, onder andere de stagementoren en de contacten in de stagelanden.

Wat maakt de Integratieve Fase zo belangrijk?

Tijdens de IF heffen we het onderscheid tussen de disciplines op. Het aanbieden van leereenheden in modules kan leiden tot een verbrokkeling van kennis en vaardigheden. Het opdelen of verblokken van leerstof in modules helpt (een beetje) om onderwijs aan te bieden. Maar het is niet de bedoeling dat losse brokken kennis of vaardigheid een eigen leven leiden. De nadelen van de 'verblokking' in het modulair onderwijs vangen we op door te werken aan de **integratie van alle opgedane kennis, houding en vaardigheden (competenties) die je tot nu toe in de beroepsgerichte fase hebt opgedaan. De IF is een verdiepingsfase waarin je je competenties verder uitbreidt en verdiept.**

Belangrijk is dat we tijdens de IF de opgedane theoretische kennis en praktische vaardigheden met elkaar verenigen. Je zult merken dat we tijdens de IF opdrachten aanbieden waarbij aandacht wordt besteed aan theoretische en heel praktische aspecten. Deze **koppeling van theorie en praktijk** is een onmisbare schakel tussen de beroepsgerichte fase en het praktijkexamen dat je in het vierde jaar moet afleggen.

We gaan nog een stap verder: je werkt in de stageschool niet voornamelijk meer met losse lessen. Daarvoor in de plaats komt het werken aan **thematisch/project onderwijs**, aan lessenseries waarbij je meerdere vak-en vormingsgebieden (in één les) integreert en meer dan tevoren aansluit op de individuele en sociale achtergrond van jouw leerlingen. Je differentieert en maakt gebruik van vernieuwende pedagogische en didactische uitgangspunten.

Een ander belangrijk leerdoel van de Integratieve Fase is het oefenen van **onderzoeksvaardigheden**. Tijdens het IF-programma onderzoek je een aantal thema's, deze onderzoek je eerst op Aruba en vervolgens in het buitenland. Daarna maak je een vergelijking tussen de onderzoeksbevindingen hier en in het stageland. Je hebt onder andere in de module 'Onderwijs en Onderzoek' (blok III.2) kennis van onderzoeksmethoden en technieken opgedaan. Tijdens de IF krijg je de gelegenheid om het doen van onderzoek verder toe te passen. Dit is tevens een voorbereiding voor jouw afstudeerproject in leerjaar vier.

Omdat de IF een verdiepingsfase is en je verder werkt aan je eigen competenties wordt er gewerkt met **individuele leertrajecten**. Na je beroepsgerichte fase zal blijken dat je met sommige vaardigheden meer zal moeten oefenen dan met andere vaardigheden. Tijdens de IF heb je de tijd om deze vaardigheden verder te versterken zodat je klaar bent voor leerjaar 4.

Binnen de IF neemt de beroepspraktijk een belangrijke plaats in. De praktijkschool is namelijk bij uitstek de omgeving waarin jij je competenties kan verwerven en tonen. In de eerste twee leerjaren was de praktijk gericht op het oriënteren van het beroep door het observeren van leerkrachten met ervaring en het onder begeleiding uitvoeren van afgebakende taken. In de IF ligt het accent van de stage op het leren in de praktijk. Je richt jezelf op het verder verbreden en verdiepen van je competenties en voert volwaardige beroepstaken uit. We noemen dit in de IF het '**praktijkleren**'

Dus, IF is zo belangrijk, omdat :

- je verschillende beroepsvaardigheden integreert;
- je jouw beroepsvaardigheden verder verdiept en uitbreidt;
- je extra aandacht besteedt aan de koppeling tussen theorie en praktijk;
- je lessen verzorgt in het kader van thematisch/project onderwijs; (integratie van vak- en vormingsgebieden/differentiatie/vernieuwende didactiek);
- je onderzoeksvaardigheden toepast.
- je werkt met individuele leertrajecten.
- het ontwikkelen van je competenties door het praktijkleren

Een Buitenlandse Stage (BUS).....hoezo?

Aruba is een kleine samenleving. Horizonverbreding, internationaliseren en het vergelijken van ons onderwijssysteem met die van andere landen in de Caribische en Latijns-Amerikaanse regio, vinden we daarom extra belangrijk. We lichten dit kort toe.

Als opleidingsinstituut is het de taak van het IPA om bij te dragen aan de persoonlijke vorming van de studenten. Wij vinden het belangrijk om naast de oriëntatie op de eigen samenleving de gelegenheid te bieden, zelfs de student te verplichten, de eilandelijke horizon te verbreden. Deze **horizonverbreding van de IPA-student** is een belangrijk doel van de BUS.

Met de **internationalisering van de beroepsvorming** bedoelen we dat het belangrijk is om kennis op te doen van pedagogisch-didactische opvattingen elders op de wereld: hoe ziet de onderwijsvernieuwing er uit in het Caribische gebied en Latijns Amerika? Eventueel: hoe in de Verenigde Staten of Europa? En: hoe kijkt de leerkracht daar aan tegen zijn beroep en hoe voert hij deze uit? Welke didactische stijlen hanteert hij of zij? Hoe worden onze collega's daar opgeleid?

De buitenlandse stage biedt je de kans om een lerarenopleiding in een ander land van dichtbij mee te maken, contact te hebben met de studenten daar en zo ook aan **uitwisseling van kennis en ervaring** te kunnen doen. Van deze diverse pedagogisch-didactische opvattingen kunnen wij van elkaar leren en deze leerervaringen meenemen naar onze eigen onderwijspraktijk, uiteraard aangepast aan de Arubaanse context. Een voordeel van de buitenlandse stage is dat de student de gelegenheid krijgt **het eigen onderwijs en de eigen samenleving te leren kennen door die te vergelijken met anderen**. We kunnen zo onze eigen 'uitdagingen' in het onderwijs vergelijkenderwijs (comparatief) bestuderen. Door het naast elkaar leggen van de Arubaanse en de buitenlandse onderwijssituatie, hopen we dat de buitenlandse stage een zinvolle bijdrage levert aan jouw ervaring en deskundigheid.

Het IPA heeft sinds een paar jaar een Bureau Internationalisering. Dit bureau onderhoudt de internationale contacten en wijst op het belang van samenwerking met opleidings-/pedagogische instituten van andere landen. In het kader van ons internationaliseringbeleid op het IPA willen we kennis blijven opdoen van het buitenland en uitwisselingen blijven stimuleren.

Beknopt samengevat:

Waarom een buitenlandse stage?

- Je verbreedt je horizon;
- Je doet kennis op van pedagogische/didactische opvattingen elders;
- Je doet aan uitwisseling van kennis en ervaring (o.a. met studenten in het stageland);
- Je leert de eigen samenleving en het onderwijssysteem beter te kennen door deze te vergelijken met die van een ander land;
- Je kijkt vanuit een ander perspectief naar onderwijs in het algemeen en naar je eigen onderwijspraktijk in het bijzonder.

1.3 Verantwoording IF inhoud

Wat zijn onze uitgangspunten, thema's en onderwerpen

Het IPA kiest de thema's van de Integratieve Fase (IF) op basis van de maatschappelijke, onderwijskundige en opvoedkundige concept van het instituut. Dit scholingsconcept is vastgelegd in 1989 in het 'Blauwe Document' en vormt de leidraad van alle activiteiten op het IPA. Op dit moment wordt dit document gereviseerd en zijn we op het IPA bezig met een curriculumvernieuwingstraject.

In dit vernieuwingstraject worden uitgegaan van de volgende uitgangspunten

Cultuur, communicatie en Arubaniseren van het onderwijs

De Arubaanse samenleving en cultuur zijn sterk in beweging: vragen rond culturele en nationale identiteit, multiculturaliteit en eigenheid leven sterk in onze samenleving en op de scholen waarin we (gaan) werken. Communicatie is eveneens een actueel vraagstuk vanwege de meertaligheid op het eiland en in het bijzonder de toekomstige invoering van Papiamentu als instructietaal. Met het onderwijs zoals het tot nu toe op Aruba is gegeven zijn we allemaal bekend. Het onderwijs is bezig aan een proces van vernieuwing. Daarbij is het 'Arubaniseren' van groot belang. Met Arubaniseren bedoelen we dat het onderwijs moet aansluiten bij de belevings- en ervaringswereld van het Arubaanse kind en dat tevens rekening wordt gehouden met de diversiteit van de samenleving. Het verouderde, op Nederland gebaseerde, onderwijssysteem wordt vervangen door een onderwijsinhoud waarin elk kind zich kan herkennen. Het kind wordt gevormd voor een optimale deelname aan zowel de specifieke Arubaanse samenleving als aan zijn rol in de wereld.

Plan Nacional di Enseñansa

De visie op en de plannen van de vernieuwingen in het gehele Arubaanse onderwijs staan vermeld in het Plan Nacional di Enseñansa 2007-2017 (Het Nationaal Onderwijsplan, NOP).

De visie voor het Arubaanse onderwijs is:

'Un ciudadano di mundo responsabel y satisfecho cu ta siña ba bida largo y ta contribui na calidad di bida di su comunidad' (Plan Nacional di Enseñansa, 2007-2017, pag.6)

'Een verantwoordelijke en tevreden wereldburger, die zijn hele leven leert en die bijdraagt aan de kwaliteit van het leven in zijn gemeenschap'.

Deze visie vertaalt zich naar vaardigheden kennis en houding voor de leerling, waaronder:

Pensamento mundial/ mondiaal kunnen denken

De leerling denkt vanuit een mondiaal perspectief, is kritisch en kan probleemoplossend denken

Comunicacion efectivo / effectief kunnen communiceren

De leerling kan lezen, schrijven en spreken in de vier talen die op Aruba het meest gesproken worden (Papiamentu, Engels, Nederlands en Spaans) op zo een manier dat hij zich goed kan uiten

Traha den team/ kunnen werken in een team

De student kan samenwerken, toont respect voor de ander en kan feedback geven en ontvangen

Flexibilidad y creatividad/ flexibel en creatief kunnen zijn

De leerling staat open voor nieuwe, andere perspectieven en is creatief zijn in werk

Tuma iniciativa/ initiatief kunnen nemen

De leerling kan voor zichzelf taken definiëren en prioriteiten stellen zonder teveel druk van buitenaf

Bron: Plan Nacional di Enseñansa, 2007-2017

Bovenstaande competenties zijn ook van toepassing op onze studenten en zijn onderdeel van de IF-competenties. Tijdens de IF komen bovenstaande uitgangspunten tot leven en deze worden vertaald naar de hoofdthema's in de IF: **Burgerschap** en **Duurzame ontwikkeling** (Citizenship and Sustainable Development)

Burgerschap

Er zijn vele definities, internationaal gezien, die betrekking hebben op de ontwikkeling van burgerschap in het onderwijs. De overeenkomsten die deze definities laten zien zijn als volgt: het gaat meestal om het ontwikkelen en behouden van democratie en rechten, om burgers (actief) te laten deelnemen aan de samenleving, de nadruk ligt op een volwaardige deelname en integratie in de samenleving en om het stimuleren van vormen van samenwerking en het bevorderen van een internationaal perspectief (wereldburgerschap) Veelgebruikte begrippen die in deze definities voorkomen zijn: democratie, rechten, verantwoordelijkheden, gelijkheid, diversiteit en samenleving. Een voorbeeld van een definitie is:

'Citizenship education looks to develop knowledge, skills and attitudes and values which enable students to participate as active and informed citizens in our democratic society within an international context'
(Aan de slag met actief burgerschap, KPC groep, 2003, pag. 28)

Duurzame ontwikkeling

Duurzame ontwikkeling houdt diverse landen in de wereld bezig. Er wordt op meerdere manieren gedacht over hoe we onze samenleving en wereld zo kunnen inrichten dat we op een duurzame (behouden) manier ons kunnen blijven ontwikkelen en kunnen groeien. De wereld wordt steeds drukker, we consumeren meer, de natuur en het milieu worden belast, fossiele brandstoffen raken zo langzamerhand op. Welke alternatieven zijn er en hoe kunnen we zorgen dat we onze omgeving leefbaar houden op een verantwoordelijke manier? Hoe kunnen we het milieu sparen, zijn er andere vormen van energie die we kunnen gebruiken, kunnen we kijken naar ons leef- en eetpatroon?

Dit zijn allemaal vragen die met duurzame ontwikkeling te maken hebben.

Aruba is ook bezig met deze vragen en een toekomstperspectief voor 2025. Een belangrijke organisatie, geïnitieerd vanuit de overheid (DEACI: Department of Economic Affairs, Commerce and Industry), die zich hiermee bezig houdt is 'Aruba 2025'. Binnen deze organisatie zijn commissies opgericht die elk een topic van duurzame ontwikkeling voor Aruba vertegenwoordigen. Voorbeelden van thema's/onderwerpen van duurzame ontwikkeling zijn: cultuurbehoud, duurzaam toerisme, milieubehoud en gezondheid. Deze thema's worden gedurende de IF onder de loep genomen en staan volledig beschreven in het 'National Integrated Strategic Plan Aruba 2025.'

Hoofdstuk 2 Werkwijze IF: Competentiegericht leren

We gaan tijdens de IF op een andere wijze leren dan je tot nu toe gewend bent, namelijk competentiegericht.

Competentiegericht opleiden is een nieuwe vorm van onderwijs geven. Competenties staan hierbij centraal. Maar wat is een competentie eigenlijk? Onder een competentie verstaan we het volgende: *'Een combinatie van kennis, inzicht, vaardigheden, motivatie, houding en persoonskenmerken die nodig zijn om effectief te handelen in een beroepssituatie (in dit geval die van leerkracht)'*.

De juiste mix:

Bron: www.savantis.nl

Competent zijn betekent dat je meer moet hebben dan alleen maar vakkennis en het beheersen van vaardigheden, je houding en persoonskenmerken en motivatie zijn minstens zo belangrijk. Om competente leerkrachten op te leiden, wordt competentiegericht onderwijs anders ingericht dan traditioneel onderwijs.

2.1 Kenmerken van competentiegericht opleiden tijdens de IF

Competentiegericht opleiden heeft de volgende kenmerken:

Beroepspraktijk als vertrekpunt

De beroepspraktijk, het onderwijsveld en sociale/maatschappelijke instanties, zijn het vertrekpunt voor leren en opleiden. Dat betekent dat vragen uit het onderwijsveld (de praktijk) en de maatschappij grotendeels de inhoud bepalen van het onderwijs. Het leren op school is bedoeld als voorbereiding en aanvulling op de beroepspraktijkvorming.

Integratie van vakken, theorie en praktijk

Aparte vakken zijn verleden tijd bij competentiegericht onderwijs. Vanaf nu werken we gedurende de IF vanuit de vormingsgebieden (area's) en proberen we zoveel mogelijk te integreren onder andere door middel van het werken met thema's/projecten. Bij competentiegericht onderwijs vormen de IF-opdrachten de bouwstenen van de Integratieve Fase. Tijdens de IF-opdrachten gaan theorie en praktijk hand in hand. Leren op school (het IPA) en in de praktijk (de stageschool) worden met elkaar afgewisseld en zijn aanvullend op elkaar.

Leertraject op maat

Jij, de student, en het ontwikkelen van je competenties staan centraal binnen de IF-opdrachten en de praktijk. Er worden vooraf en tussentijds afspraken met je gemaakt over het ontwikkelen van je competenties. Jij stuurt hierbij je eigen leerproces.

IPA-docent is ook begeleider en coach

De IPA-docent gaat meer dan in het verleden uit van de leervragen van de leerling. Dit geldt overigens ook voor jouzelf als toekomstig leerkracht in de praktijk. Door deze benadering kan jij je ontplooien als een actief, reflecterend en zelfverantwoordelijk persoon.

Praktijkleren staat centraal

Het leren in de praktijk staat centraal in het competentiegericht leren. Dat betekent dat een belangrijke rol is weggelegd voor de stagementor samen met de IPA-docent (AB'er/VB'er). Zij zijn samen verantwoordelijk dat je zo goed mogelijk wordt begeleid en de link legt tussen de theorie en praktijk.

Beoordeling op ontwikkeling

Beoordeling vindt plaats op basis van de competenties. Er wordt antwoord gezocht op de volgende vraag: 'In hoeverre is een bepaalde competentie ontwikkeld?'. Dit gebeurt op basis van waarneembaar/zichtbaar gedrag in de praktijk en tijdens de IF-opdrachten. Beoordeling vindt op meerdere tijdstippen plaats: tussentijds om de ontwikkeling te volgen en aan het eind van de IF om te kijken of je de competenties op een voldoende niveau hebt ontwikkeld. Tijdens de IF is het de bedoeling dat je in de praktijk je competenties behaalt tot minimaal een 'competent niveau'. De beoordeling vindt bovendien plaats door meerdere personen, waaronder de stagementor, de IPA docent (IF docent, landenbegeleider, AB'er, VB'er) en jezelf (!).

Uitgangspunt bij competentiegericht onderwijs is om de competenties tijdens de IF zo veel mogelijk bij jou te ontwikkelen.

De competenties

Tijdens de IF hanteren we zeven brede competenties die samen het beroep van leerkracht omschrijven.

Interpersoonlijk competent

Het vermogen om op een goede manier leiding te geven, een vriendelijke en coöperatieve sfeer te scheppen en een open communicatie tot stand te brengen.

Pedagogisch competent

Het vermogen om een bemoedigend, veilig en uitdagende pedagogisch klimaat in de groep te realiseren.

Vakinhoudelijk en didactisch competent

Het vermogen om een krachtige leeromgeving voor leerlingen te realiseren, zowel in het kader van de afzonderlijk vakken als bij vormen van vakoverschrijdend onderwijs.

Organisatorisch competent

Het vermogen om te zorgen voor een leef- en leerklimate dat veilig, ordelijk, overzichtelijk en taakgericht is.

Competent in het samenwerken met collega's

Het vermogen om samen te werken in een team.

Competent in het samenwerken met de omgeving

Het vermogen om relaties met ouders, buurt en relevante instellingen te realiseren en te versterken.

Competent in onderzoek, reflectie en ontwikkeling

Het vermogen om persoonlijke competenties en opvattingen te onderzoeken en ze intentioneel en planmatig verder te ontwikkelen.

Bron: SBL Competenties Nederland, www.lerarenweb.nl

2.2 Competentiegericht begeleiden

Het competentiegericht begeleiden:

- vormt een integraal onderdeel van het leerproces van de student;
- krijgt gestalte binnen de IF-begeleiding, bestaande uit een landenbegeleider (LB'er), mentorschap (vanuit IPA) en de praktijkbegeleiding (AB'er, VB'er en stagementor);
- is gericht op de ontwikkeling van je individuele competentieprofiel.

Tijdens het competentiegericht begeleiden krijg je te maken met verschillende personen, namelijk:

- de landenbegeleider (LB'er),
- de algemene begeleider (AB'er),
- de vakbegeleider (VB'er),
- de stagementor
- de klassenmentor (3A en 3B),
- je medestudent

Landenbegeleider (LB'er)

Iedere landengroep heeft een landenbegeleider. De landenbegeleider ondersteunt jou bij verschillende aspecten, waaronder:

- *De kwaliteit van het leren.* Tijdens de IF wordt van je gevraagd om op een betekenisvolle en toepassingsgerichte manier informatie te verwerken. De begeleiding wordt afgestemd op jouw beginsituatie.
- *De omslag naar zelfgestuurde competentieontwikkeling.* Wij willen dat je tijdens je leerproces niet alleen door het IF-programma en de docenten gestuurd wordt maar dat je jezelf ook stuurt in je eigen leerproces. Dus in plaats van jezelf continu af te vragen: 'Wat moet ik doen?' ga je jezelf juist afvragen: 'Wat wil ik doen?' en 'Wat heb ik nodig?'. Jouw begeleiding richt zich op het maken van deze omslag.
- *Het bewaken van de studievoortgang.* Jij bent primair zelf verantwoordelijk voor je studievoortgang en de bewaking daarvan. Je landenbegeleider helpt je hiermee door middel van de registratie van de resultaten van de opdrachten. Er vinden een aantal gesprekken (supervisie/intervisie) met je landenbegeleider plaats aan de hand van het portfolio. Indien het nodig is kun je ook zelf aangeven of je behoefte hebt aan meerdere gesprekken (zie verder toetsing en beoordeling, paragraaf 2.4). Naar aanleiding van de gesprekken worden belangrijke afspraken ten aanzien van de studievoortgang vastgelegd in het onderdeel POP (persoonlijk ontwikkelingsplan) van het portfolio.
- *Jouw persoonlijke verhaal.* Bij bovengenoemde punten van de IF begeleiding speelt jouw 'persoonlijk verhaal' een belangrijke rol. Dit verhaal is opgebouwd op basis van je ervaringen, weerspiegeling van je identiteit en vormt de basis voor je verdere ontwikkeling. De landenbegeleider stimuleert dat je dit verhaal betreft in het leerproces en het verder ontwikkelt.

Al met al draagt de landenbegeleider bij aan de begeleidingsverantwoordelijkheid van je leerproces en stimuleert je reflectieve vermogen door middel van individuele gesprekken en groepsgesprekken. Dit gebeurt tijdens interventie en supervisiemomenten gedurende de IF, gericht op je professionele ontwikkeling (zie verdere uitleg interventie en supervisiemomenten in paragraaf 2.4).

Algemene begeleider (AB'er)

De Algemene Begeleider (AB'er) heeft tot doel de student te begeleiden bij het efficiënt en met plezier doorlopen van de praktijk tijdens de Integratieve Fase. Uitgangspunt hierbij is dat de student zelf verantwoordelijk is voor zijn studievoortgang, daarbij ondersteund door goede begeleiding. De opleiding maakt gebruik van algemene begeleiders om studenten te ondersteunen bij de kwaliteit van het leren; de omslag naar competentieverwerving en het bewaken van de studievoortgang. De AB'er kan een halve of hele dag op de stageschool zijn en begeleidt meerdere studenten op een school. Op de woensdagmiddagen zijn er supervisie- en interventiemomenten met de AB'er en de stagementor op de school. De organisatorische en begeleidingstaken van de mentor staan beschreven in hoofdstuk 4.

Vakdocent begeleider (VB'er)

De Vakdocent Begeleider (VB'er) heeft tot doel de student te begeleiden in de verschillende vakken/vormingsgebieden. Uitgangspunt hierbij is ook dat de student zelf verantwoordelijk is voor zijn studievoortgang, daarbij ondersteund door de vakdocenten. De vakdocent kan door de student worden uitgenodigd of de vakdocent komt spontaan op praktijkbezoek, naar aanleiding van het opgegeven rooster. De vakbegeleider kan ook deelnemen aan de supervisie- en intervisiemomenten op de woensdagmiddagen op de stageschool. De organisatorische en begeleidingstaken staan in hoofdstuk 4.

Stagementor

De belangrijkste rol bij de begeleiding van de studenten in de praktijk is weggelegd voor de stagementor. De stagementor is de primaire begeleider van de student in de praktijk. Hij ziet de student immers bij al zijn handelingen in de groep en begeleidt de student bij het leren van de praktijk. Hierbij krijgt de mentor ondersteuning van de AB'er die regelmatig aanwezig is op de scholen op de praktijkdagen. De organisatorische en begeleidingstaken van de mentor staan in hoofdstuk 4.

Klassenmentor

Je klassenmentor van het IPA is belast met het monitoren van het verloop van de opleiding en de sociale processen vanuit het perspectief van de klas. Je klassenmentor is tevens het aanspreekpunt voor je klas richting het decanaat, het opleidingsteam en de directie. Je mentor kan indien nodig advies vragen aan onderwijskundigen, vakdocenten en de LB'er. Vanwege beleidsmatige, evaluatieve en studievoortgangsredenen heeft je mentor direct en geregeld contact met de IF-coördinator, LB'er, AB'er en het decanaat.

Medestudent

Een andere belangrijke persoon in jouw begeleiding tijdens de IF zijn jouw collega's en natuurlijk jijzelf. Tijdens de intervisiemomenten zul je van je medestudenten feedback en begeleiding ontvangen. En jij geeft zelf ook in jouw rol als medestudent begeleiding aan een ander. De bedoeling is van elkaar te leren. Uiteraard zijn niet alleen de intervisiemomenten de plek om elkaar te begeleiden, tijdens het groepswork en zelfstudiedagen kunnen jullie elkaar ondersteunen en begeleiden in de ontwikkeling van de IF-competenties.

Samengevat: Competentiegericht begeleiden tijdens de IF

- Het competentiegericht begeleiden tijdens de IF bestaat uit de begeleiding van de landenbegeleider, de algemene begeleider, de vakbegeleider, de stagementor, de klassenmentor en je medestudent. Dit begeleidingsteam heeft als doel jou te begeleiden bij het efficiënt en met plezier doorlopen van de IF.
- Uitgangspunt hierbij is dat je zelf verantwoordelijk bent voor je studievoortgang, daarbij ondersteund door goede begeleiding.
- De IF maakt gebruik van landenbegeleiders om je te ondersteunen bij de kwaliteit van het leren, de ontwikkeling van je competenties en het bewaken van jouw studievoortgang.
- De begeleiding is op maat. Dit betekent voor jou dat wij en jijzelf je individuele studievoortgang bijhouden, waaronder jouw manier van leren, jouw praktijkervaringen en je eerder verworven competenties.
- Het competentiegericht begeleiden is een geïntegreerd onderdeel van de IF.

2.3 De 'tools' van het competentiegericht begeleiden

Om de ontwikkelingen van jouw competenties voor je begeleider inzichtelijk te maken, wordt gebruik gemaakt van een portfolio, een persoonlijk ontwikkelingsplan en een logboek.

Portfolio

Het portfolio is een map van bestanden/documenten waarmee je je eigen individuele ontwikkeling (leerproces) zichtbaar maakt en de door jou behaalde competentieniveaus aantoont.

Na afronding van de IF kun je jouw portfolio gebruiken ter ondersteuning van je verdere professionele

ontwikkeling als leerkracht. Je neemt je portfolio mee naar leerjaar 4.

De portfolio-doelen:

1. Bepaling van je beginsituatie met behulp van de intake-assessment;
2. Op basis van jouw beginsituatie je eigen leertraject formuleren om te komen tot het gewenste IF eindniveau (POP);
3. Documentatie of rapportage van je studievoortgang en evaluatiedocumenten;
4. Persoonlijke invulling door middel van eigen creatieve inbreng, foto's, eigen gemaakte stukken etc.

Ad. 1 De IF-periode is afhankelijk van informatie over je beginsituatie. Je beginsituatie is bepalend voor differentiatie tot aan het IF-eindniveau. Jij en de begeleiders verkrijgen informatie over je beginsituatie via een intake-assessment die een essentieel onderdeel is van het portfolio. Iedere student wordt aan het begin van (en tijdens) de IF verzocht om de opleiders te voorzien van informatie over je beginsituatie met behulp van een persoonlijk ontwikkelingsplan. Het verkrijgen van informatie over je beginsituatie is het eerste doel van het portfolio.

Ad. 2 Het tweede portfoliодоel is om aan de hand van het vastgestelde beginniveau je eindniveau te bepalen. Je maakt een eigen leertraject waarin je aangeeft hoe je gaat werken naar je IF-eindniveau toe. Deze beschrijving van hoe je jouw leerdoelen wilt gaan behalen, beschrijf je ook in je persoonlijk ontwikkelingsplan.

Ad. 3 Het derde portfoliодоel is om de voortgang van je studie te rapporteren. Het portfolio functioneert tijdens de IF als een persoonlijke voortgangsrapportage. Het portfolio is jouw persoonlijke voortgangsmat en neemt alle 'officiële' stukken op die nodig zijn om te laten zien dat je de competenties hebt behaald. Voorbeelden van officiële stukken zijn: opdrachtresultaten, bewijsstukken van de behaalde competenties en 'afgetekende' competenties (waaronder evaluatieformulieren/beoordelingsinstrumenten).

Ad. 4 Het vierde doel is je portfolio te maken tot een persoonlijk product. Het is een map waar je trots op moet kunnen zijn en je jezelf in laat zien. Wie je bent en wat je gaat worden. Je portfolio is dus niet alleen een verzamelmap van officiële stukken, maar daarnaast een creatieve map, waarin we jou als persoon kunnen herkennen. Dit kan door middel van: een eigen manier van archiveren en verwerken, een eigen lay out, aanvullende foto's, noem maar op. Belangrijk is dat je naast zelf trots te zijn op je portfolio, dit ook met trots aan een ander kunt laten zien.

Als je kan aantonen dat er een competentie is verworven, ontvang je van je begeleider(s) een officiële-aftekening. Aan de aftekening van competenties gaat een (schriftelijke en/of mondelinge) reflectieprocedure vooraf. Het reflecteren wordt uitgevoerd met instrumenten zoals een persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) en het logboek.

Voor meer informatie over de opbouw van het portfolio zie 'Literatuur Portfolio'

Persoonlijk Ontwikkelingsplan

Het Persoonlijk Ontwikkelings Plan (POP) is bedoeld om je in de gelegenheid te stellen in eigen woorden vast te leggen hoe jij vorm wil geven aan jouw leerdoelen gedurende de opleiding. Je maakt je POP aan de hand van het intake-assessment en je voorafgaande behaalde resultaten (de IF-beginsituatie). De inhoud van het POP dient in een persoonlijk gesprek met je landenbegeleider te worden afgestemd en afgesproken. Je POP kan, indien het nodig is, in het leerproces worden bijgesteld. Op deze manier vormt het plan een handvat voor je functioneren tijdens de IF.

Je POP bestaat uit een algemeen deel en uit een praktijkdeel (praktijkwerkplan). In het algemeen deel formuleer je de doelen/competenties waarin je gaat werken voor wat betreft de algemene IF vaardigheden. In het praktijkdeel formuleer je je doelen waaraan je gaat werken voor wat betreft de lesgevende taken.

Logboek

Om de dagelijkse ontwikkelingen van jouw competenties voor jezelf en voor je begeleiders inzichtelijk te maken, kan gebruik worden gemaakt van een logboek. Het logboek is het schrift waar je de dagelijkse

activiteiten vastlegt, waar je je reflectie van de dag opschrijft, waar je de feedback en tips van je begeleider in bijhoudt en waarmee je je eigen individuele ontwikkeling (leerproces) zichtbaar maakt. Het logboek vervult verschillende functies:

- persoonlijke leerarchivering;
- gespreksstof tussen jou, de LB'er, de mentor en de AB'er over je planning, ontwikkelingen en prestaties (POP);
- je reflectie van de dag op de opleiding of in de praktijk op uitgevoerde activiteiten en ook de feedback van de begeleiders.

Je kunt het logboek gebruiken als een persoonlijk dagboek. Je bent dus niet verplicht om alles wat je opschrijft te laten lezen aan derden. Je bepaalt zelf wat je ter sprake wilt brengen uit je logboek. Het is dus bedoeld als ondersteuning voor jezelf en je haalt uit je logboek informatie dat je weer verwerkt voor je reflectieverslagen, zoals het alactmodel.

2.4 Toetsing en beoordeling tijdens het competentiegericht leren

Intake assessment

Het intake assessment neem je af aan het begin van de IF om je beginsituatie te bepalen. In deze bijeenkomst geef je voor alle IF competenties weer waar je nu staat. De vraag bij het intake-assessment is hoever je bent in de ontwikkeling van een competentie. Tijdens het intake-assessment wordt gekeken naar eerder behaalde resultaten en op grond daarvan ga je een traject op maat vaststellen voor de IF. Dit is je eerste deel van je POP.

Formatieve assessment (tussenevaluatie)

De tussenevaluaties hebben een diagnostische functie. Dit betekent dat je inzicht krijgt in waar je al goed in hebt ontwikkeld en waarin je nog meer in moet ontwikkelen. Dit wordt aan de hand van alle verworven competenties gedaan. Vormen van bewijsstukken voor dit onderdeel zijn je logboek, vervulde opdrachten, lesvoorbereidingen, praktijkverslagen, essays, etc. In de tussenevaluatie wordt gekeken hoever je bent met je competentieontwikkeling. Hierbij speel jij zelf een belangrijke rol, door aan te tonen wat je tot nu toe hebt gedaan. De supervisie- en intervisiemomenten zijn vormen van tussenevaluaties waarbij je reflecteert met de LB'er en/of AB'er op de behaalde en nog niet behaalde resultaten. Alle onderdelen die leiden tot je eindevaluatie vallen onder formatieve assessments.

Summatieve assessment (Eindevaluatie)

Normaliter ontwikkel je gedurende de hele opleiding competenties. In dit geval gedurende de IF. Deze competenties vormen samen het beroepsprofiel: als je bepaalde competenties kan aantonen, ben je klaar om door te gaan naar leerjaar 4 en uiteindelijk de beroepsmarkt op te gaan. Sommige competenties zijn omvangrijk en nemen een flink deel van de opleiding in beslag, andere zijn kleiner in omvang. Je competentieontwikkeling wordt vastgesteld in eindbeoordelingen. Hiervoor wordt je portfolio en het IF-eindgesprek gebruikt om te kunnen vaststellen of je de competenties voldoende hebt ontwikkeld die nodig zijn om het beroep van een leerkracht (op een bepaald niveau) uit te kunnen voeren.

Deze eindevaluatie kent drie basisvormen:

- Een portfoliobeoordeling waarbij de toetsing van bewijsstukken plaatsvindt die je op eigen initiatief aandraagt, zo nodig aangevuld met een mondelinge toelichting en verantwoording aan je landbegeleider.
- Een praktijkbeoordeling waarbij de student daadwerkelijk competent gedrag moet laten zien aan de stagementor, AB'er en VB'er.
- Een IF-eindgesprek waarbij je je hele ontwikkeling tijdens de IF fase (wat je in de workshops hebt geleerd, in de BUS en tijdens het praktijkleren) kunt verantwoorden.

2.5 Evaluatie en competentieniveaus

Voor de evaluatie van de praktijk wordt een praktijkmap gemaakt, die wordt opgenomen in het portfolio. De praktijk wordt door de stagementor, de AB'er/VB'er en de student beoordeeld. Deze evaluatie wordt schriftelijk vastgelegd en dient als een bewijsstuk voor de eindbeoordeling. We verwijzen naar hoofdstuk

4 voor meer informatie.

Overzicht van beheersingsniveaus van de competenties

Er wordt tijdens de IF uitgegaan van 5 ontwikkelingsniveaus. Je ontwikkelt je ongeacht je individuele beginsituatie van een lager naar een hoger niveau. Aan het eind van de IF bevind je je op de competenties tenminste op het (derde) ontwikkelingsniveau 'Competent'. Behalve dat je op een bepaald niveau komt, vinden we het belangrijk dat je blijft werken aan je groei. Dus al ben je voor een competentie al op een competent niveau, dan willen we graag dat je laat zien dat je probeert door te groeien naar een hoger niveau. Zo werk je dus niet alleen aan de competenties waarin je je nog minder goed in bent, maar ook aan de competenties waar je al goed in bent en alleen maar beter in kunt worden.

Hieronder zie je een schema hoe wij de ontwikkelingsniveaus zullen bewaken en beoordelen. Voorbeeld van een beoordelingsinstrument voor de praktijkcompetenties

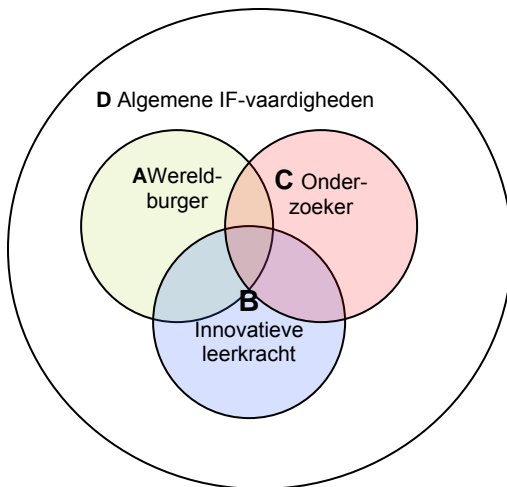
In het beoordelingsinstrument worden de competenties beschreven die moeten worden beoordeeld. In dit instrument wordt door de begeleiders, de AB'er samen met de stagementor, aangegeven hoever de student zelf is in zijn/haar ontwikkeling. Voor elk ontwikkelingsniveau wordt beschreven hoe je kunt zien of de student op dat ontwikkelingsniveau zit. Dit wordt toegelicht met indicatoren.

Pedagogische Competentie

Competentie	Beginnend 1	Ontwikkelend 2	Competent 3	Bekwaam 4	Excellent 5
	<i>De student heeft de competentie nog minimaal ontwikkeld</i>	<i>De student is goed op weg naar de ontwikkeling van de competentie</i>	<i>De student heeft de competentie voldoende ontwikkeld</i>	<i>De student heeft de competentie goed ontwikkeld</i>	<i>De student heeft de competentie eigen gemaakt</i>
Beschrijving van de competentie	Beschrijving van het beginnend niveau specifiek voor de competentie	Beschrijving van het ontwikkelend niveau specifiek voor de competentie	Beschrijving van het competent niveau specifiek voor de competentie	Beschrijving van het bekwaam niveau specifiek voor de competentie	Beschrijving van het excellent niveau specifiek voor de competentie
Score					
Opmerkingen					

	Beginner	Ontwikkelend	Competent	Bekwaam	Expert
De student is in staat	De student heeft de competentie nog minimaal ontwikkeld	De student is goed op weg naar de ontwikkeling van de competentie	De student ontwikkelt de competentie voldoende	De student ontwikkelt de competentie goed	De student heeft de competentie eigen gemaakt
competenties					
1.a leiding te geven aan de klas en daarnaast geeft de student de leerlingen verantwoordelijkheid en creeert hij/zij ruimte voor hun eigen inbreng.	De student heeft moeite om leiding te geven aan de klas; de instructies zijn onduidelijk gegeven of spreken de kinderen niet aan. De kinderen volgen zijn/haar instructie niet op, ze hebben moeite om de aandacht vast te houden bij de les.	De student begint leiding te geven aan de klas door duidelijke instructie te geven die de kinderen begrijpen en uitvoeren. Daarnaast stimuleert de student bij de leerlingen eigen inbreng door ze ruimte te geven om vragen te stellen en reacties te geven.	De student geeft duidelijke instructie, kan ook instructie geven aan verschillende groepen leerlingen. De leerlingen volgen de instructie moeiteloos op en houden hun aandacht bij de les. De student laat de kinderen reageren op elkaar, hij laat de leerlingen elkaar vragen stellen en antwoorden geven en stimuleert interactie bij de kinderen.	Behalve het voorgaande biedt de student de leerlingen de ruimte om behalve lesgeeftaken ook andere taken zelfstandig uit te voeren. De student kan een takenlijst maken waarbij hij/zij klassikale taken verdeelt, zoals schoonmaaktaken, plantjes water geven, bord schoonmaken, pauzeactiviteiten etc. En kan hier leiding aan geven.	Behalve het voorgaande kan de student leiding geven buiten de klas om, maar weet de student ook wanneer hij/zij een stapje terug moet nemen om zo ook andere mensen de kans geeft om inbreng te geven en naar voren te treden.

2.6 IF domeinen/competenties

De IF richt zich op de ontwikkeling van de volgende vier domeinen:

A) *De leerkracht als wereldburger*

Karakteristieke competenties voor de IF, de voorbereiding op de buitenlandse stage en het aanbod van de thema's binnen wereldburgerschap en duurzame ontwikkeling, vervolg op aanbod van verschillende inhoud van de vakmodulen.

B) *De leerkracht als innovatieve leerkracht*

Hier vallen alle praktijkcompetenties onder, eventueel aangevuld met competenties uit de andere domeinen. Dit is het vervolg van de praktijk van de beroepsgerichte fase en de voorbereiding op de beheersingsstage in leerjaar 4.

C) *De leerkracht als onderzoeker*

Hier vallen de onderzoekscompetenties onder. Dit is het vervolg van de module Onderzoek en Ontwikkeling (blok 3.2) en de voorbereiding op het afstudeerproject (leerjaar 4).

D) *Algemene IF vaardigheden*

Hier vallen de algemene IF-beroepsvaardigheden onder waar (indien nodig) aparte aandacht aan wordt besteedt en die overkoepelend zijn voor alles wat in de IF wordt behandeld. Dit is het vervolg van Sova (t/m blok 3.2).

Ad A) De leerkracht als (wereld)burger

Beginsituatie IF-student

Er worden thema's aangeboden die passen binnen het overkoepelende thema Wereldburgerschap. Tijdens eerdere vakmodulen (waaronder modules van het vormingsgebied Hende y Comunidad, blok 2.4 en 3.2) is het thema Wereldburgerschap behandeld. Tijdens de IF bouwen we hierop voort. Duurzame ontwikkeling op Aruba en in de stagelanden benaderen we als een deelthema binnen burgerschap. We vinden het belangrijk dat je als student ziet wat jou rol is in de Arubaanse samenleving als het gaat om duurzame ontwikkeling in Aruba. Daarnaast leer je de link te leggen met de wereld om je heen en in het bijzonder je stageland. Hoe uit duurzame ontwikkeling zich daar? Wat kunnen we ervan meenemen en wat niet?

Toelichting Domein

'Wereldburgerschap'

Om het concept wereldburgerschap te definiëren gebruiken we de informatie van het visie document van de NCDO (Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling)¹.

Op de vraag: Wat is een wereldburger? worden er 9 aspecten van wereldburgerschap geformuleerd:

¹ De NCDO is een organisatie die mensen bij internationale samenwerking betreft en ondersteunt hen met informatie, subsidie en adviezen. Daarnaast organiseert NCDO campagnes, debatten, onderwijsactiviteiten, exposities, mediaproducties en culturele projecten in Nederland

Een wereldburger: hij/zij...

1. Is zich bewust van de wereld
2. Is zich bewust van de eigen rol als wereldburger
3. Respecteert diversiteit in waarden en normen
4. Is bereid mee te werken aan het meer rechtvaardig maken van de wereld
5. Neemt verantwoordelijkheid voor eigen acties
6. Draagt bij aan de eigen gemeenschap
7. Heeft inzicht in internationale ontwikkelingen
8. Herkent de kansen en uitdagingen die betrokkenheid bij een interactie met de wereld met zich mee kan brengen
9. Voelt zich betrokken bij zijn/haar medemensen

Bron: [NCDO visie document wereldburgerschap:www.ncdo.nl](http://www.ncdo.nl)

In het onderwijs in wereldburgerschap is een onderscheid te maken tussen:

- leren 'over' wereldburgerschap, gericht op het verwerven van kennis en inzicht:
 - kennis van de wereld en je eigen omgeving
 - basiskennis over internationale samenwerking, politieke verhoudingen
 - kennis van uitdagingen van deze tijd en in de nabije toekomst (*multiculturele samenleving: waarden van en omgaan met culturele verschillen, duurzaamheid, vrede veiligheid en mensenrechten*)
- leren 'voor' wereldburgerschap, gericht op het ontwikkelen van belangstelling, het vormen van een mening en het stimuleren van betrokkenheid
 - kritisch denken en meningsvorming
 - samenwerken en conflictoplossend handelen
 - houding en waardenoriëntatie
 - positief zelfbeeld, respect
 - betrokkenheid en verantwoordelijkheid

Duurzame ontwikkeling in Aruba en in het stageland

Voorbeelden van thema's van duurzame ontwikkeling zijn:

- Sociale ontwikkeling voor de gehele samenleving
- Cultuurbehoud
- Effectieve bescherming en behoud van de omgeving
- Gebruik van natuurlijke bronnen
- Duurzame consumptie en productie
- Economische groei en werkgelegenheid
- Goed bestuur ('Good governance')

Bron: www.nosaruba2025.aw

Tijdens de IF worden een aantal van bovenstaande thema's/onderwerpen bestudeerd aan de hand van casussen. Je gaat je meer verdiepen in een of twee thema's/onderwerpen van duurzame ontwikkeling. Daarnaast is het de bedoeling dat je een thema/project op je stageschool opzet in het kader van een thema/subthema van duurzame ontwikkeling. Hierover volgt later meer informatie.

Ad B) De leerkracht als innovator

Beginsituatie IF-student

In de beroepsgerichte fase heb je kennis gemaakt met het werken met thema's. Dit is gebeurd in de vorm

van themalessen. Gedurende de IF is het doel de themalessen verder uit te breiden tot thematisch/projectonderwijs. Dit thematisch/projectonderwijs bevat de toepassing/integratie van de verschillende vormingsgebieden (areas):

- Idioma Y comunicacion
- Mathematica
- Hende y Comunidad
- Naturalesa y tecnologia
- Arte
- Movercion y Salud
- Formashon Personal

Toelichting Domein

De bedoeling is dat je een thema/project gaat uitwerken en uitvoeren gedurende het praktijkleren. Je zult specifiek werken aan een thema van wereldburgerschap/duurzame ontwikkeling. Het project wordt in de klas aangeboden maar kan ook klasoverstijgend zijn (schoolproject). Je kunt kiezen voor een schoolproject waarbij je je in de klas richt op een onderdeel/subthema van het project en gezamenlijk met je medestudenten op de school ontwikkel je een project voor de school. Dit kan uitmonden in een gezamenlijke afronding van het project op de school.

Binnen het project bied je vernieuwende didactische werkvormen aan. Hierbij is van belang integratie (tussen/binnen vormingsgebieden), differentiatie, adaptief onderwijs, betekenisvol onderwijs, zelfstandig werken en samenwerkend leren.

Het opzetten van een (school)project is misschien nog nieuw voor je, de bedoeling is dat we tijdens de IF voorbeelden laten zien. Wij zullen vernieuwende didactische werkvormen aanbieden zodat je dit vervolgens kan toepassen in je eigen praktijk.

Ad C) De leerkracht als onderzoeker

Beginsituatie IF-student

Je hebt in de voorgaande leerjaren op kleine schaal diverse onderzoekjes moeten opzetten en uitvoeren (o.a. in modules van het vormingsgebied Naturalesa y Tecnologia 1.?, in onderwijskundige modules zoals Onderwijs en Ongelijkheid blok 2.4 en de taalmodule: meertaligheid van blok 3.1). Tijdens de beroepsgerichte fase heb je in de module Onderwijs en Onderzoek (blok 3.2) de stappen van onderzoek (voor een onderzoeksplan) gekregen en een mini-onderzoekje uitgevoerd. Tijdens de IF gaan we dit verder uitbreiden.

Toelichting Domein

We willen bereiken dat je diverse onderzoekscompetenties ontwikkelt tijdens de IF (een onderzoekende houding is hier onderdeel van). Dit houdt in dat je, naast het uitvoeren van specifieke onderzoekopdrachten, ook zelf bezig bent actief naar informatie te zoeken, gedegen observaties (en de hierbij behorende observatie-instrumenten) bij je leerlingen in de praktijk kunt toepassen en je eigen handelen kunt verbeteren doormiddel van zelfreflectie (een stukje onderzoek naar je eigen handelen). Tijdens de IF zul je in een aantal (praktijk)opdrachten je onderzoekscompetenties moeten laten zien en hiermee oefenen. Een van de onderdelen is dat je een onderzoek uitvoert volgens het stappenplan van de module O&O en daar een verslaglegging van maakt.

Ad D) Algemene IF vaardigheden

Beginsituatie IF-student

Je hebt al eerder tijdens het SOVA programma (ook specifiek in blok 3.1 en 3.2) gewerkt aan verschillende sociale vaardigheden, waaronder: eigen initiatief nemen, zelfstandigheid bevorderen, feedback kunnen geven en ontvangen, samen kunnen werken, conflicten kunnen oplossen etc. Tijdens de IF is het van belang dat je verder gaat met een reflectie hierop.

Behalve dat je zelf reflecteert op deze vaardigheden, is het ook de bedoeling dat de je de koppeling

maakt naar je leerlingen in de klas.

Toelichting domein

Karakteristiek van de IF/Busfase is dat er veel wordt verwacht van jouw zelfstandigheid. Bv: een van de vaardigheden waarop je reflecteert is hoe je zelf zelfstandig werkt, maar daarnaast zul je moeten kijken hoe je het zelfstandig werken bij de leerlingen in jouw eigen klas kan bevorderen. Gedurende de IF fase zullen wij onder andere de zelfstandigheid bij jouw modelleren zodat je dit kunt overdragen naar je leerlingen.

Daarnaast maak je onderdeel uit van een groep en zal het groepsproces een belangrijk rol spelen tijdens de IF/Bus fase.

Voorbeelden van algemene IF vaardigheden zijn:

- leren, samen met anderen (sociale context)
- zelfverantwoordelijkheid
- zelfstandigheid
- communiceren met anderen
- eigen initiatief nemen
- probleemoplossend denken
- conflicthantering

In de algemene bijlagen staat de IF competentielijst. Dit zijn alle doelen/competenties die we met de IF willen bereiken. De IF competenties worden schematisch weergegeven onder de vier domeinen. In het volgende hoofdstuk vind je de opbouw van de IF-opdrachten waarmee we onder andere de doelen/competentie-ontwikkeling samen met jou willen bereiken.

Hoofstuk 3 Opbouw van het IF programma

Dit hoofdstuk bestaat uit de volgende opdrachten:

- Algemene Opdrachten
- Opdrachten gekoppeld aan de thema's: Wereldburgerschap en duurzame ontwikkeling
- Opdrachten gekoppeld aan de buitenlandse stage
- Opdrachten gekoppeld aan de praktijk
- Presentatie opdrachten

Algemene Opdrachten

Domein	: Algemene IF vaardigheden/competenties en Innovatieve leerkracht
Leerinhoud:	: Werken aan de ontwikkeling van de algemene IF vaardigheden/competenties gedurende de gehele IF op zowel IPA als op de stageschool
Bijeenkomsten	:Workshop werkwijze IF, competentiegericht leren en opdrachten Woensdag 10 februari 08.00-10.00 Intakeassessment algemene beroepsvaardigheden en praktijk Woensdag 10 februari 11.30-13.30 Bijeenkomst met landerbegeleiders, Bespreken POP Maandag 1 maart 10.30-12.30 Intervisie/supervisiemomenten met AB'er op de stageschool Op de woensdagmiddagen (zie rooster) Formatieve assessment: bespreken opdrachten algemene vaardigheden Maandag 29 maart 10.00-11.30 Summatieve assessment: Eindgesprek Donderdag 24 juni of vrijdag 25 juni
Docent/begeleiders	: Landenbegeleiders en AB'ers
Studiebelasting	: 40 uur 2 uur per week

Competenties

Deze staan vermeldt in het beoordelingsinstrument algemene IF vaardigheden (Zie de Bijlagen Beoordelingsinstrumenten). De competenties die in dit beoordelingsinstrument zijn opgenomen weerspiegelen de competenties onder het domein algemene vaardigheden (zie de IF competentielijst in de Algemene Bijlagen)

Opdrachten

1. formuleer nav je intakeassessment je eigen leerdoelen voor de algemene IF vaardigheden/competenties die je verder wilt gaan ontwikkelen tijdens de IF(POP). Houd de ontwikkelingen van je leerdoelen bij in je logboek.
2. Zorg ervoor dat je minimaal twee keer een overleg/werkbespreking voorziet. Geef in het kort voor beide keren de procesevaluatie weer.
3. Zorg ervoor dat je minimaal twee keer een overleg/werkbespreking notuleert. Werk de notulen uit en maak een besluitenlijst.
4. Beschrijf een conflictsituatie die zich heeft voorgedaan en hoe het conflict binnen de leergroep is opgelost en welke rol jij hierin gespeeld hebt.
5. Geef een voorbeeld op welke wijze je op een positieve manier hebt bijgedragen aan het groepsproces.
6. Geef een voorbeeld op welke manier je één of meerdere leden van je leergroep op een positieve manier hebt beïnvloed.
7. Beschrijf op een korte en zakelijke manier hoe jij je functioneren in de leergroep gedurende de I.F. ervaren hebt en beoordeeld. Je rol, je inbreng, je manier van communiceren, je mate van zelfstandig werken en het samenwerken. Laat dit lezen door twee leden van de leergroep en laat hen dit van commentaar / reacties voorzien. Doe dit voor de Bus een keer voor de formatieve evaluatie. En na de Bus voor de summatieve evaluatie (eindgesprek).

Opdrachtverwerking

Bovenstaande 7 punten houd je bij gedurende de gehele IF.

Op woensdag 10 februari werk je aan punt 1, je intakeassessment voor de algemene IF vaardigheden, op basis hiervan werk je aan je POP.

Je bekijkt zelf wanneer opdracht 2 t/m 6 uitvoert (voor, tijdens of na de BUS). Op maandag 29 maart is er een formatieve evaluatie met je landenbegeleider. Op deze bijeenkomst worden de bovenstaande algemene opdrachten besproken. Je neemt mee wat je tot dan toe hebt uitgewerkt van de bovenstaande punten, punt 7 moet in ieder geval uitgewerkt zijn voor de formatieve evaluatie. Na de formatieve evaluatie kijk je (samen met je landenbegeleider) waar je verder aan moet werken voor wat betreft de algemene IF vaardigheden. Je past je POP aan en gaat verder met de ontwikkeling van deze competenties tijdens je BUS en na de BUS.

Ook tijdens het praktijkleren wordt er gekeken naar je algemene IF vaardigheden/competenties. Je AB'er zal in overleg met de stagementor kijken hoe jouw algemene IF vaardigheden/competenties zich uiten in de schoolpraktijk en waar je verder aan moet werken. Dit wordt besproken tijdens de intervisie- en supervisiemomenten op je stageschool.

Aan het eind van de IF moeten alle algemene IF vaardigheden zijn afgetekend door je landenbegeleider en AB'er. Hiervoor wordt het beoordelingsinstrument van de algemene IF-vaardigheden gebruikt. Naar aanleiding hiervan maak je een reflectieverslag van de algemene IF vaardigheden in zijn totaliteit (hiervoor kun je punt 7 gebruiken).

In het eindgesprek wordt gevraagd naar de ontwikkeling en reflectie van de algemene IF-competenties.

Beoordelingscriteria

Om de algemene vaardigheden te beoordelen wordt het beoordelingsinstrument Algemene IFvaardigheden/competenties gebruikt. Dit formulier wordt zowel gebruikt bij intervisie/supervisie momenten in de praktijk met je AB'er en stagementor als op het IPA met de landenbegeleider (Zie hiervoor de Bijlagen Beoordelingsinstrumenten).

Portfolioverwerking

In je portfolio neem je op

- De POP's van je algemene IF-vaardigheden/competenties (op basis van het intakeassessment). Een POP aan het begin van de IF en een POP aangepast na de eerste formatieve evaluatie
- De uitwerking van bovenstaande opdrachten
- Het ingevulde beoordelingsformulier ondertekend door je landenbegeleider en AB'er.
- Je reflectieverslag op deze competenties, waarin je aangeeft hoe je je aan de competenties hebt gewerkt en wat het eindresultaat heeft opgeleverd (proces en produkt)

Opdrachten gekoppeld aan thema's wereldburgerschap/duurzame ontwikkeling

Rol als wereldburger

Domein	: Kritisch wereldburger	
Vormingsgebied/ Leerinhoud	: Hende y Comunidad (Mens en Maatschappij), Idioma y Comunicacion (Taal en communicatie), Arte (beeldende vorming) gekoppeld aan de thema's wereldburgerschap/duurzame ontwikkeling	
Bijeenkomsten	: Bijeenkomst 1 Rol als wereldburger Donderdag 11 februari 08.00-10.00 Bijeenkomst 2 Rol als wereldburger Vrijdag 19 februari 8.00-10.00 Bijeenkomst 3 Rol als wereldburger Dinsdag 11 mei 9.30-11.00	
Docent	: Sergio Tromp	
Studiebelasting	: 20 uur	5,5 uur contactmomenten 14,5 uur opdrachten, reflectie en verwerking

Competenties:

Kritisch (wereld)burger:

Pedagogisch competent (2K1, 2K3, 2K4, 2i1, 2i2)

- de student is zich bewust van zijn eigen culturele bagage en van de invloed van zijn eigen handelen en denken op zijn rol als (wereld)burger
(spiel/reflexion cultural)
- de student kan de link leggen tussen cultuur, opvoeding en de vorming van de Arubaanse maatschappij
(spiel/reflexion cultural, casus decision quality)
- de student weet dat zijn persoonlijke ontwikkeling cultureel bepaald is en van invloed is op zijn rol/visie als (wereld)burger
(spiel/reflexion cultural, casus decision quality)
- de student kent de omgangsvormen binnen een samenleving en de wereld en de invloed hiervan op het welzijn van het individu
- de student kent de strategieën van kritisch nadenken en kan deze toepassen
- de student staat open voor kritisch (wereld)burgerschap en stimuleert/waardeert openheid en kritisch denken
(casus decision quality)

Vakinhoudelijk en didactisch competent (3K2, 3K7)

- de student kan thema's/onderwerpen die binnen de Arubaanse samenleving spelen in een regionale en mondiale context plaatsen
(casus decision quality: thema's en onderwerpen duurzame ontwikkeling in het stageland)
- de student is zich bewust van zijn taalbeheersing in zowel zijn moedertaal als van vreemde talen
(spiel/reflexion cultural, landenpresentatie, eindverslag)

Competent in het samenwerken met collega's (5K3)

- de student heeft kennis van organisatie- en bestuursvormen op Aruba
(Aruba-presentatie)

Competent in het samenwerken met de omgeving (6D2, 6K1, 6K2)

- de student neemt actief deel aan discussies die betrekking hebben op zijn rol als burger binnen de Arubaanse samenleving
(post-BUS reflectie)
- de student is zich bewust van zijn eigen leefwereld en culturele achtergrond en kan de relatie leggen tussen zijn identiteit en zijn functioneren binnen de Arubaanse samenleving
- de student weet dat de politiek en het bestuurlijk bestel op Aruba mede vorm geven aan de Arubaanse samenleving en is zich bewust van zijn individuele positie binnen deze twee
(spiel/reflexion cultural, post-BUS reflectie)

Competent in reflectie, onderzoek en ontwikkeling (7i1, 7i3, 7i5)

- de student kan zijn eigen standpunt verwoorden en verdedigen
(*spiel/reflexion cultural*)
- de student is kritisch naar zichzelf en naar zijn rol als (wereld)burger

(*spiel/reflexion cultural, decision quality, post-BUS reflectie*)

- de student kan zijn eigen handelen verantwoorden en relateren aan een veranderende samenleving en de wereld; hij is zich bewust van deze veranderingen en kan zijn visie en handelen hierop verantwoorden
(*post-BUS reflectie*)

Opdracht: Spiel, Ik als individu, deel van de Arubaanse samenleving en wereldburger

Competenties/indicatoren: 2K1, 2K3, 2K4, 3K2, 3K7, 6K1, 6K2, 7i1, 7i3

Inleiding

We beginnen met de voorbereiding op de buitenlandse stage door eerst stil te staan bij jezelf als uitgangspunt van je verdere studie tijdens deze fase. Gezien het feit dat je alles om je heen, inclusief je studie en studieinhoud, automatisch bekijkt door je eigen, persoonlijke bril is het belangrijk hiervan bewust te zijn en te weten waarom en hoe je dit doet.

Jouw eigen persoonlijke visie is gevormd door jouw persoonlijke ervaringen en jouw sociaal-culturele omgeving, waaronder o.a. jouw opvoeding. Deze moet je dan ook zo goed mogelijk leren kennen. Je bekijkt jezelf als het ware door een spiegel. Op basis van deze hernieuwde kennismaking met jezelf bekijk en bestudeer je verder de rest van jouw omgeving en studiegebied via de structuur van de Integratieve Fase. Hoe zie je jezelf als individu en je rol als burger van Aruba en de wereld?

Beschrijving opdracht

Het spiegelbeeld dat je van jezelf gaat maken doe je in de vorm van een essay en een fotoalbum. In het essay laat je de verschillende aspecten van jezelf zien. Deze aspecten benaderen wij gezamenlijk vanuit de vormingsgebieden **Taal** en **Mens & Maatschappij**. Op elk van deze twee gebieden doe je onderzoek met steeds jezelf als centraal uitgangspunt (zie uitleg per gebied).

De informatie die je verkrijgt verwerk je in jouw "spiel/reflexion cultural", zodanig dat er een duidelijk beeld ontstaat van jezelf als cultureel wezen. Apart en uniek, maar met culturele aspecten die wij allemaal op een of ander manier delen en op eigen wijze interpreteren.

Beantwoord en beargumenteer eerst voor jezelf de volgende vragen:

1. Wat is jouw persoonlijke visie op de historie van Aruba? Wat uit het verleden heeft jou mede gevormd, opvoeding, tradities, familierelaties, cultureel erfgoed, onderwijs?
2. Wat is jouw algemene beeld van de Arubaanse cultuur? Verrijking of verarming (perdi)? Wat is jouw persoonlijke bijdrage aan de maatschappij en het behouden en verrijken van onze cultuur? Wat voor rol speelt de kunst in de cultuur van Aruba? Wat is je mening van kunst en kunstuitingen.
3. Welke invloed hebben de vier meest gesproken taal (Papiamentu, Nederlands, Engels en Spaans) en/of andere talen op jou gehad? Wat heb jezelf gedaan (of niet) om deze talen te beheersen (als burger en als globalist)? Wat zal jij aan taalvisie aan je eigen kinderen meegeven?
4. Hoe kijk je tegen de economische ontwikkeling aan op Aruba? Economie; eenzijdig, gevarieerd, financiële crisis, doorgroeien (meer hotels, pas op de plaats, hoe zie je je eigen toekomst).
5. Wat is jouw visie op de huidige infrastructurele ontwikkeling op Aruba? Duurzame ontwikkeling, natuur of bouwen, conserveren of slopen.
6. Hoe zie je jezelf als burger van Aruba en van de wereld? Hoe zie je de rol van Aruba in de directe omgeving (Caribisch Gebied) en in de wereld en wat is jouw rol hierin?

7. Eigen invulling/vrije ruimte: maak een eigen toevoeging aan je Spiel/Reflexion Cultural. Wat wil je nog meer laten zien van je eigen sociale, culturele achtergrond? Wat heeft jou gevormd tot de persoon die je nu bent? Hoe zie jij jezelf en hoe wil je dat anderen jou zien? Wat voor beeld heb je van jezelf?
8. Hoe zie jij Aruba in de toekomst? Hoe kan je dit symbolisch verbeelden?

Essay

Aan de hand van jouw bevindingen van de Taal- en Mens & Maatschappij-opdrachten (dit noemen we *de inhoud*) heb je je "culturele beginsituatie" bepaald en schrijf je een essay waarin bovengenoemde punten zijn verwerkt. Het essay moet op minimaal 2 A-4'tjes worden geschreven in het lettertype Times New Roman, lettergrootte 12 en regelafstand 1.

Nadat je van de buitenlandse stage bent teruggekeerd schrijf je een extra paragraaf (van 1 A-4'tje) waarin je aangeeft in hoeverre jouw opgedane ervaringen tijdens de stage jouw visie van jezelf als wereldburger en burger van Aruba heeft beïnvloed en/of veranderd. Daarover meer in Post-BUS gedeelte van de groeimap.

Fotoalbum

Naast je essay ga je ook een 'foto-album' maken/bijhouden van jezelf als Wereldburger.

Het foto-album (hoeft niet een "echte" foto-album te zijn, het kan bijvoorbeeld digitaal zijn) moet een uitbeelding zijn van hoe jij jezelf ziet als lid van de Arubaanse samenleving en als Wereldburger. De bedoeling van dit onderdeel is dat je via een fotoreportage/-collage van jezelf laat zien hoe je jezelf ziet als wereldburger nu (voor de BUS) en hoe je je als wereldburger ziet groeien (na de BUS). Om dit te laten zien geef je twee keer een tentoonstelling van je foto-album, eentje vóór de buitenlandse stage en eentje ná de buitenlandse stage. De fototentoonstelling bestaat voor minimaal uit 7 maximaal 10 foto's per keer. Je moet dus selectief de foto's uitkiezen! Aan het eind heb je dus een tentoonstelling van maximaal 20 foto's.

Fotoalbum 1 geeft een weergave van jouzelf als Arubaans Wereldburger tot nu toe. Hoe denk je zelf gevormd te zijn als burger van Aruba en wereldburger. Belangrijk is dat je foto's laat zien van jezelf en je omgeving van jonge leeftijd tot nu (er kan dus een babyfoto bij zitten) Als het maar representeert iets van jezelf als Arubaans burger en wereldburger.

Fotoalbum 2 geeft een weergave van jouzelf tijdens de Bus. Je laat zien hoe je rol als burger van Aruba en wereldburger zich tijdens de Bus heeft gevormd.

Post-BUS spiel/reflexion

Competenties/indicatoren: 2K3, 6D2, 6K2, 7i3, 7i5

Nadat je van de buitenlandse stage bent teruggekeerd dien je een extra paragraaf toe te voegen aan jouw spiel/reflexion cultural. De bedoeling hiervan is aan te geven in hoeverre jouw ervaringen in het stageland jou als individu en als (wereld)burger hebben veranderd.

Van belang hierbij is wat je zelf in het stageland hebt gezien/ervaren op verschillende gebieden van de samenleving, zoals bijvoorbeeld:

- geschiedenis en cultuur (hoe gaat men ermee om?)
- bevolking & taal (hoe gaat men bv. met minderheden/minderheidstalen om?)
- gezondheidszorg en welzijn (zorgt de overheid goed voor de bevolking?)
- duurzame ontwikkeling (hoe gaat men bv. met milieuvraagstukken om?)
- infrastructuur & ruimtelijke ordening (bouwt men maar raak, of planmatig?)

Een belangrijke rol hierbij is de informatie hierover. Hoe wordt over deze onderwerpen bericht in de media (televisie/radio, kranten en tijdschriften) en brochures? Wat vind je van de rol van de media en wat vind je van de informatiegeving over deze onderwerpen i.v.m. op Aruba? En hoe heeft dit jouw visie van jezelf als (wereld)burger beïnvloed?

Link/koppeling met praktijk

Denk na hoe je deze opdracht kan gebruiken om je te helpen de beginsituatie bij je leerlingen te bepalen. Pas dan wel de opdracht aan aan je doelgroep.

Beoordelingscriteria

Voor deze opdracht worden de volgende beoordelingsinstrumenten gebruikt:

- Beoordelingsinstrument Spiel – Essay (*Pre-BUS*)
- Beoordelingsinstrument Spiel – Essay (*Post-BUS*)
- Beoordelingsinstrument Spiel – Fotoalbum (*Pre-BUS*)
- Beoordelingsinstrument Spiel – Fotoalbum (*Post-BUS*)

(Zie de bijlagen)

Evaluatie & Inleveren

Deze opdracht is een individuele opdracht.

Je levert je essay en je eerste fotoalbum in op bijeenkomst 2 (rol als wereldburger) op vrijdag 19 februari.

Op deze bijeenkomst presenteer je kort je essay en laat je je fotoalbum zien (je kan je fotoalbum ook digitaal op de beamer laten zien als een slideshow).

Na de Bus lever je het essay plus de extra paragraaf en je tweede fotoalbum in op bijeenkomst 3 (rol als wereldburger) op dinsdag 11 mei. Tijdens deze bijeenkomst presenteer je je extra paragraaf en je tweede fotoalbum.

Portfolio

Je neemt op in je portfolio

- de uitgewerkte opdrachten
- het beoordelingsinstrument ondertekend behorende bij deze opdracht

Decision Quality

Domein	: Kritisch wereldburger	
Leerinhoud	: Decision Quality gekoppeld aande thema's wereldburgerschap/duurzame ontwikkeling	
Bijeenkomsten	: Workshop 1 Decision Quality Vrijdag 12 februari 10.00-12.00 Workshop 2 Decision Quality Dinsdag 16 februari 08.00-10.00 Workshop 3 Decision Quality Maandag 22 februari 8.00-10.00 Bijeenkomst 4 Decision Quality Maandag 22 februari 10.30-13.30 Bijeenkomst 5 Decision Quality Dinsdag 11 mei 11.30-13.00	
Docent	: Roke Hoen	
Studiebelasting	: 30 uur	10,5 uur contactmomenten 19,5 uur opdrachten, reflectie en verwerking

Opdracht: Casus Decision Quality

Competenties: 2K4, 2i1, 2i2, 3K2, 7i3 (zie de beschrijving hiervan in de vorige opdracht)

Inleiding

Wij nemen elke dag beslissingen die bepalend zijn voor wat wij verder gaan doen. Dit geldt ook voor ons dagelijks leven en het verdere verloop van ons leven. Vaak nemen wij beslissingen zonder er bij stil te staan wat de gevolgen kunnen zijn. Wat waren de opties die we hadden en hebben we goed nagedacht wát belangrijk voor ons is?

Bij Decision Quality leren wij hoe wij goed doordacht beslissingen kunnen nemen. Dit doen wij op basis van een zes-stappen-systeem. In vijf bijeenkomsten, waarvan drie workshops, zullen jullie hiermee leren werken.

Workshops

Tijdens de eerste drie workshops leren jullie wat Decision Quality precies inhoudt en wat de theorieën hiervan zijn. Er wordt geoefend met het zes-stappen-systeem en een casus wordt plenair uitgewerkt.

In de vierde bijeenkomst wordt op basis van het "National Integrated Strategic Plan" van "Nos Aruba 2025" door werkgroepen een casus gekozen. Nos Aruba 2025 is een werkgroep voor Duurzame Ontwikkeling (Sustainable development) op Aruba.

Per werkgroep wordt er 1 (één) casus uitgekozen, maar de uitwerking hiervan moet individueel gebeuren. Dus iedereen levert een eigen uitgewerkte versie in van de uitgekozen casus. Bij het kiezen van een casus moeten jullie er rekening mee houden dat jullie casus ook geschikt moet zijn om tijdens jullie stage te gebruiken.

Na de uitwerking presenteren de werkgroepen kort hun uitkomsten, in bijeenkomst 4. Op basis van deze presentaties wordt er één casus uitgekozen. Rond deze casus wordt ná de buitenlandse stage (bijeenkomst 5) een klassendebat gehouden.

De casussen waaruit gekozen kan worden zijn de zogenoemde SEEP-thema's uit het "National Integrated Strategic Plan". Deze zijn thema's van:

- 1) Sociale aard

- 2) Economische aard
- 3) Milieu en
- 4) Politiek

SEEP staat voor “**S**ocial, **E**conomic, **E**nvironmental, and **P**olitical external forces affecting Aruba”.

Tijdens de workshops worden de mogelijkheden binnen deze groep thema's besproken. De door de werkgroepen gekozen casus wordt vervolgens verbreed en verdiept.

Onderzoek tijdens BUS

Dit onderzoek heeft haar gevolg in het stageland. Hier onderzoeken jullie of deze problematiek zich ook afspeelt in het stageland en welke maatregelen/oplossingen aldaar genomen/geboden worden.

Tijdens de BUS moeten jullie al werken aan jullie individueel in te leveren verslag om dit direct na terugkomst op Aruba in te leveren.

Na terugkomst op Aruba reflecteren de leergroepen met de kennis opgedaan in het stageland op hun eerder uitgewerkte Decision Quality-casus. Hierbij dient weer gebruik gemaakt te worden van het zes-stappen-systeem van Decision Quality.

Link/koppeling met praktijk

Zoals eerder gezegd moet je bij het kiezen van een casus rekening ermee houden dat je casus ook geschikt moet zijn om tijdens je stage te gebruiken. Aan de hand van gekozen casus ontwerp je je thema dat je gaat opzetten en uitvoeren in je schoolpraktijk. De uitwerking hiervan staat in het praktijkgedeelte in hoofdstuk 4.

Beoordelingscriteria

Voor deze opdracht wordt het beoordelingsinstrument Casus Decision Quality gebruikt (Zie de bijlagen).

Evaluatie & inleveren

Op maandag 1 maart lever je nav bijeenkomst 4 je uitgewerkte casus in, dit is individueel. Je levert dit in bij je landenbegeleider.

Na je Bus lever je je individueel verslag in van de gekozen groepscasus die je hebt onderzocht tijdens de BUS. Dit verslag lever je in op dinsdag 11 mei tijdens bijeenkomst 5.

Portfolioverwerking

In je portfolio neem je op:

- De individuele uitgewerkte casussen (voor en na de BUS)
- De ondergetekende beoordelingsinstrumenten

Opdrachten gekoppeld aan de buitenlandse stage

Rondtrips door het stageland

Domein	: Kritisch wereldburger en Onderzoeker	
Leerinhoud	: leren kennen van de samenleving en cultuur van het stageland gekoppeld aan het thema wereldburgerschap.	
Bijeenkomsten	: Workshop Powerpointpresentatie en Landenblog Woensdag 17 februari 11.30-13.00 Voorbereiding BUS opdrachten Dinsdag 30 maart 10.30-12.00	
Docent/begeleiders	:Landenbegeleiders	
Studiebelasting	:30 uur	1,5 uur contactmomenten (workshop Powerpoint en Landenblog is opgenomen in de studiebelasting Arubapresentaties) 20 uur vrij in te delen in het BUS land 8,5 uur voor de creatieve verwerking van het portfolio en het bijhouden van de landenblog

Competenties

1. Interpersoonlijk component (1k1)

- De student is goed op de hoogte van enkele communicatie- en omgangsvormen in andere samenlevingen en contexten

2. Pedagogische component (2k3, 2k4, 2i1 en 2i2)

- De student verdiept zich in de cultuur, opvoeding en de verschillende maatschappijvormen in het stageland
- De student verdiept zich in zijn/haar persoonlijke ontwikkeling en zijn/haar rol/visie op (wereld)burgerschap in het stageland
- De student ziet hoe mensen binnen een samenleving met elkaar omgaan en hoe dit invloed heeft op het welzijn van het individu
- De student staat open voor kritisch burgerschap en stimuleert en waardeert openheid en kritisch denken

Inleiding

Tijdens de buitenlandse stage maak je naast kennis met de scholen en onderwijsinstanties ook kennis met de cultuur en maatschappij van het stageland. Je houdt tijdens je verblijf in het stageland je ervaringen bij in het logboek. Elementen hiervan neem je op in het portfolio.

Beschrijving opdracht

In het stageland zorgt in principe de ontvangende onderwijsinstelling (meestal is dit een lerarenopleiding, al dan niet onderdeel makend van een universiteit) voor een programma voor de hele stageperiode. Belangrijk hierbij is dat naast de verschillende schoolbezoeken ook bezoeken worden afgelegd aan overheidsinstanties die zowel direct (Ministerie van Onderwijs) als indirect met onderwijs te maken hebben. Bij dit laatste kan men denken aan sociale instanties die met het onderwijs verbonden zijn, bv. op het gebied van sport, naschoolse opvang/huiswerkbegeleiding), etc.

Naast dit onderwijsgedeelte moet er ook kennis worden gemaakt met de cultuur en de sociaal-maatschappelijke aspecten van het stageland. De ontvangende onderwijsinstelling *kan* ook voor dit onderdeel van jullie stage zorgen, of voor een deel ervan, maar jullie kunnen ook zelf voor dit onderdeel zorgen. Te denken valt bij dit onderdeel aan bezoeken aan musea, theaters, exposities, nationale bibliotheken, historische plaatsen, -gebouwen en -monumenten en deelname aan nationale feesten. Daarnaast moet er ook gekeken worden naar hoe de mensen wonen: In wat voor mate is er sprake van sociale segregatie (eventueel raciale segregatie)? Hoe is de religieuze beleving in het land? Is er veel gelegenheid voor vrijetijdsbesteding? (waar kunnen de mensen naartoe als ze even uit willen gaan om te

ontspannen, zowel in als buiten de stad?). Hoe ziet het dagelijks leven van de verschillende bevolkingsgroepen er uit? Welke taal/talen spreken de mensen?, etc.

Kijk verder met een kritische bril naar de beeldvorming in het stageland. Wat valt je op aan de beeldvorming in het stageland? Maak foto's of beeldmateriaal van de beeldvorming in het stageland. Koop een krant en bestudeer deze: wat valt je op aan de nieuwsverslagen in de krant? Vind je het een eenzijdig beeld? Vind je dat er meerdere perspectieven benadrukt worden? Wat valt je op aan de televisie (o.a. het nieuws, programma's) in het stageland? Is er sprake van veel propaganda? Hoe wordt de televisie als medium gebruikt?

Landenblog

Als landengroep maak je een 'landenblog' van je ervaringen in het stageland. Op deze blog zet je als groep jullie ervaringen van de scholen- en instantiebezoeken en van de (culturele) activiteiten/trips die jullie hebben gedaan. Deze blog is informatief voor de hele IPA gemeenschap en er kunnen eventueel reacties voor jullie op worden geplaatst. We verwachten dat je tenminste een keer per week als groep een kort verslagje plaatst van je bevindingen in je stageland inclusief met beeldmateriaal. Je krijgt op woensdag 17 februari een bijeenkomst van Tae Harte waarbij je toelichting krijgt op het maken van je landenblog.

Beoordelingscriteria

Voor dit onderdeel wordt het beoordelingsinstrument gebruikt van het portfolio en dan met name het onderdeel creativiteit. Verder bekijken we elke week je landenblog. Er is geen apart beoordelingsinstrument voor dit onderdeel.

Opdracht en Portfolio verwerking

In je logboek leg je de 'highlights' van de activiteiten vast die je in het kader van deze rondtrips hebt gedaan. Het logboek wordt door de landenbegeleider bekeken en van eventuele feedback voorzien. Naar aanleiding van deze 'highlights' die je hebt beschreven in je logboek, neem je delen ervan op in je portfolio. Om je portfolio aantrekkelijker te maken en het visueel te kunnen ondersteunen, voeg je enkele foto's, brochures en ander beeldmateriaal van de rondtrip door het stageland met tekst toe. Je mag zelf bepalen hoe je dit verwerkt in je portfolio. Verwerk dit ook op je eigen creatieve manier. Het is belangrijk dat wij in je portfolio een goede indruk krijgen van wat je gezien hebt in je stageland qua samenleving en cultuur.

Link/koppeling met de praktijk

Denk na hoe je na je buitenlandse stage, deze informatie kunt delen met je kinderen in de klas. Jij bent vier weken weggeweest en de leerlingen zijn benieuwd naar wat je hebt meegemaakt. Betrek de kinderen bij je ervaringen door eventueel stukjes uit je logboek voor te lezen en foto's of ander beeldmateriaal te laten zien. Je kunt dit uiteraard koppelen aan een lesactiviteit over je stageland.

Overige opdrachten in het stageland

Uitvoering van de Arubapresentatie (zie presentatieopdrachten)

Onderzoek hulpvraag stageschool (zie praktijkopdracht 10a in hoofdstuk 4)

Presentatieopdrachten

Arubapresentatie

Domein	: Kritisch wereldburger	
Leerinhoud	: de samenleving en cultuur van Aruba presenteren in het stageland	
Bijeenkomsten	: Toelichting Arubapresentatie Woensdag 17 februari 08.00-09.00 Workshop Presentatietechnieken Woensdag 17 februari 09.30-11.00 Workshop Powerpointpresentatie en Landenblog Woensdag 17 februari 11.30-13.00 Bespreken eerste opzet van Arubapresentaties Maandag 8 maart 9.30-11.00 Oefenpresentaties Arubapresentaties Dinsdag 23 maart 13.15-15.00 Arubapresentatie in het stageland Tijdens de Bus na overleg met de contactpersoon	
Docent/begeleiders	: Landenbegeleiders	
Studiebelasting	: 40 uur	8.5 uur contactmomenten 31.5 uur voorbereiding en reflectie

Competenties

2. Pedagogische component (2k1, 2k3)

- De student is zich bewust van zijn eigen culturele bagage en hoe zijn eigen handelen en denken van invloed is op zijn rol als (wereld) burger
- De student kan de link leggen tussen cultuur, opvoeding en de vorming van de Arubaanse maatschappij

5. Competent in het samenwerken met collega's (5k3)

- De student heeft kennis van organisatie- en bestuursvormen en onderwijsinnovatie binnen de Arubaanse maatschappij en het Arubaans onderwijs

6. Competent in het samenwerken met de omgeving (6k1,6k2)

- De student is zich bewust van zijn eigen leefwereld en culturele achtergrond en kan de relatie leggen tussen zijn identiteit en zijn functioneren binnen de Arubaanse samenleving
- De student is zich bewust van zijn individuele positie binnen de Arubaanse politiek en het bestuurlijk bestel. En hoe het politiek en bestuurlijk bestel mede vorm geeft aan de Arubaanse samenleving

7. Competent in reflectie en ontwikkeling (7i1)

- De student kan zijn eigen standpunt verwoorden en verdedigen

Inleiding

De Aruba-presentatie is bedoeld voor in het stageland, dus om de te bezoeken Hogeschool, kleuter/basisscholen en/of andere instanties met Aruba kennis te laten maken. Hierdoor moet de presentatie in de taal van het stageland worden gegeven. Deze presentatie maak je in samenwerking met je landengroep.

Voordat de stagegroepen naar hun respectievelijke stagelanden vertrekken moeten zij hun presentatie ook op het IPA verzorgen voor studenten en docenten van het IPA. De bedoeling hiervan is, behalve een generale oefening voor de eigenlijke presentatie in het buitenland, om aan docenten en studenten de kans te geven suggesties te geven ter verbetering van de presentatie en eventueel de inhoud te corrigeren. Deze voorpresentaties worden ook in de taal van het stageland gegeven en hierbij kan er op taalgebruik worden gewezen.

Beschrijving opdracht

Voor de Arubapresentatie moet er aan een aantal eisen worden voldaan

In het stageland wordt er kennis gemaakt met Aruba. Belangrijk hierbij is om Aruba enerzijds als samenleving, met daarmee samenhangende issues, te leren kennen en anderzijds een zo goed mogelijk beeld van het onderwijs op Aruba te geven. Voor dit laatste kan er gebruik worden gemaakt van de informatie uit de presentatie van Onderwijsvernieuwingen in Aruba. Deze wordt gehouden op vrijdag 12 februari.

De Arubapresentatie duurt een half uur, waarvan minstens de helft aan het onderwijsgedeelte moet worden besteed. Hierbij moet ook IPA als onderwijsinstituut kort aan bod komen. In het stageland krijgen de mensen voor wie je presenteert de gelegenheid voor het stellen van vragen. Hiervoor moet ook ruim de tijd voor worden ingebouwd, alle vragen dienen door jullie te worden beantwoord. Dus de presentatie zelf duurt een half uur, maar met het beantwoorden van de vragen moet er ongeveer een uur worden uitgetrokken voor de gehele Arubapresentatie in het stageland zelf.

In het maatschappelijk gedeelte van de presentatie wordt er, na een algemene rondgang langs verschillende aspecten van de Arubaanse samenleving waaronder taal en religie, stilgestaan bij een thema naar keuze in het kader van Wereldburgerschap. Als voorbeeld kunnen hierbij issues van Aruba 2025 dienen. Hieraan wordt aandacht geschonken tijdens de workshops Decision Quality.

Belangrijk is een objectieve, attractieve en inhoudelijk correcte presentatie over Aruba te kunnen verzorgen. Voorkom een te toeristische reclame voorlichting.

Voor de Arubapresentatie moet er zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van actuele bronnen. Dit kunnen zijn: nota's, rapporten, kranten, tabellen, grafieken, recent uitgekomen boeken en dergelijke. **Let op:** het is niet de bedoeling dat er tijdens de presentatie alleen maar tabellen en grafieken worden getoond, maar dat er goed gebruik wordt gemaakt van de informatie die uit deze bronnen kan worden gehaald.

Voor de Arubapresentatie geldt dat jullie in principe vrij zijn in jullie werkwijze. Eén manier is bijvoorbeeld om voor het verzamelen van de nodige informatiebronnen binnen de groep te werken met gespecialiseerde subgroepen. Echter, aan het einde moet er *één verhaal* liggen en *alle leden van de groep* dienen kennis te hebben van *de gehele inhoud*. Met andere woorden: geen losse aan elkaar geplakte stukjes tekst maar een goed lopend verhaal met inleiding, kern en slot. De begeleiding van het inhoudelijke aspect van de presentaties en het verslag wordt gedaan door leden van het IF-team en eventueel vakdocenten.

Op maandag 8 maart is er een begeleidingsbijeenkomst. Hier wordt de eerste opzet van de Arubapresentatie besproken met je landenbegeleider. Probeer dan als groep een inhoudelijke structuur te hebben van de presentatie. Daarna vindt op dinsdag 23 maart de oefenpresentaties plaats in de aula van het IPA. Tijdens deze oefenpresentaties ontvangen je als landengroep feedback die jullie kunnen verwerken in jullie definitieve Arubapresentatie voor het stageland.

Beoordelingscriteria

Voor deze presentatie wordt het beoordelingsinstrument Arubapresentatie gebruikt (Zie de Bijlagen Beoordelingsinstrumenten)

Evaluatie

De Arubapresentatie is voor het stageland bedoeld en wordt daar door de contactpersoon geëvalueerd. De Arubapresentatie kan gegeven worden aan docenten en studenten van het ontvangend instituut of aan de mensen die werkzaam zijn bij het ministerie van onderwijs en/of andere relevante onderwijsinstanties. De contactpersoon beoordeelt de Arubapresentatie, hij/zij krijgt van ons het beoordelingsinstrument en ondertekent dit. Dit neem je mee terug als bewijs voor de uitvoering van de Arubapresentatie.

Differentiatie

Je bent als groep vrij om de Arubapresentatie meerdere keren te verzorgen. Je mag de Arubapresentatie ook verzorgen aan een groep leerkrachten en leerlingen op een stageschool in het stageland. Let op: Je

dient je Arubapresentatie dan wel aan te passen zodat het aansluit op het niveau van de leerlingen (kleuter en/of basis).

Portfolioverwerking

In je portfolio neem je op

- de powerpointpresentatie van de Arubapresentatie
- eventueel een aangepaste presentatie voor de leerlingen van een kleuter/basischool in het stageland
- eventueel foto's van de Arubapresentatie(s) in het stageland
- het beoordelingsinstrument ingevuld en ondertekend door de contactpersoon in het stageland

Landenpresentatie en landenexpositie van het stageland

Leerinhoud : de samenleving en cultuur van het stageland presenteren en exposeren in Aruba gekoppeld aan het thema wereldburgerschap.

Bijeenkomsten : **Vorbereiding BUS opdrachten**
Dinsdag 30 maart 10.30-12.00
Bespreken eerste opzet Landenpresentatie/-expositie
Woensdag 13 mei 9.30-10.30
Zelfstudiedagen ter voorbereiding
Zie rooster
Landenpresentatie en landenexpositie op Aruba
Vrijdag 21 mei 19.00-23.00 (tijd kan nog wijzigen)

Docent/begeleiders : Landenbegeleiders en Artedocenten

Studiebelasting : 60 uur 6 uur contactmomenten
54 uur voorbereiding en reflectie

Competenties

2. Pedagogische component (2k3, 2k4)

- De student kan de link leggen tussen cultuur, opvoeding en de vorming van de maatschappij van het stageland
- De student kan voor zich zelf een verband leggen tussen zijn persoonlijke ontwikkeling en de culturele bepaaldheid hiervan en kan de relatie leggen tussen zijn persoonlijke ontwikkelingen en zijn rol/visie op zijn (wereld) burgerschap

5. Competent in het samenwerken met collega's (5k3)

- De student heeft kennis van organisatie- en bestuursvormen en onderwijsinnovatie binnen de maatschappij van het stageland en het onderwijs van het stageland

6. Competent in het samenwerking met de omgeving (6k1,6k2)

- De student is zich bewust van de leefwereld en culturele achtergrond van het stageland en staat open voor nieuwe inzichten die zijn opgedaan in het stageland
- De student heeft enig inzicht in de politiek van het stageland en het bestuurlijk bestel

7. Competent in reflectie en ontwikkeling (7i1)

- De student kan zijn eigen standpunt verwoorden en verdedigen

Beschrijving opdracht landenpresentaties

Net zoals in het stageland een presentatie over Aruba moet worden gedaan, moet er bij terugkeer op Aruba een presentatie over het stageland worden gedaan. Deze landenpresentaties moeten in principe aan dezelfde eisen voldoen als de Arubapresentaties.

Het belangrijkste aspect van de landenpresentaties betreft het onderwijs en onderwijsvernieuwing in het stageland. Jullie laten door middel van jullie presentatie zien wat jullie hiervan hebben geleerd/hebben meegekregen in jullie stageland.

Daarnaast bezoeken jullie ondermeer musea, theater, culturele gebouwen, de nationale bibliotheek etc. En natuurlijk is het ook fijn om culturele attracties en toeristische plekken van het stageland te leren kennen. We stimuleren jullie dan ook om het stageland verder te ontdekken (kleine tripjes maken in de omgeving, etc.). Dit kan bijvoorbeeld in het weekeinde worden gedaan.

De landenpresentaties duren elk 30 minuten. Hiervan wordt maximaal 10 minuten gebruikt om een algemene indruk van het stageland te laten zien én een thema van duurzame ontwikkeling vanuit maatschappelijke en/of onderwijscontext de revue te laten passeren. De resterende minuten zijn bestemd voor het onderwijsgedeelte en de conclusie.

Net zoals bij de Arubapresentatie geldt dat jullie in principe vrij zijn in jullie werkwijze. Hiervoor kun je de opdrachtbeschrijving van de Arubapresentatie nog eens nalezen.

Beschrijving opdracht landenexposities

Tegelijk met de landenpresentaties moet er ook een expositie worden gehouden over het stageland. Deze expositie moet een goed overzicht geven van wat jullie zowel op onderwijsgebied als op cultureel-maatschappelijk gebied hebben meegekregen in het stageland. De richtlijnen hiervoor worden tijdens IF duidelijk gemaakt.

Daarnaast moet er in het kader van het gekozen Wereldburgerschap/duurzame ontwikkeling-thema een

gedeelte van de expositie worden gewijd aan *hoe* jullie dit thema in een klas kunnen aanbieden. Als voorbeeld hiervoor kunnen jullie gebruik maken van wat jullie eventueel in het stageland over dit thema hebben gezien.

Beoordelingscriteria landenpresentatie/-expositie

Voor deze opdracht worden de beoordelingsinstrumenten landenpresentatie en landenexpositie gebruikt (Zie de bijlagen)

Evaluatie

De landenpresentaties en landenexposities vinden plaats op een nog bekend te maken plaats. Dit kan op het IPA zelf zijn, maar ook ergens anders, bijvoorbeeld op het binnenplein van de Universiteit van Aruba, of bij de Biblioteca Nacional. De presentaties en exposities worden onder andere door jullie landenbegeleiders en gecommiteerden geëvalueerd.

Praktijksuggestie

Aan het eind van het thema/project kunnen de leerlingen in hun klas of met de hele school een presentatie en/of expositie geven van hun thema. Gebruik hierbij de ervaringen die je zelf hebt opgedaan bij het maken van je eigen landenpresentatie/-expositie.

Portfolioverwerking

In je portfolio neem je op:

- De powerpointpresentatie van de landenpresentatie
- Enkele foto's van de presentatie en van de expositie (van het eindresultaat en evt ook van de voorbereiding)
- De beoordelingsinstrumenten ingevuld en ondertekend door de landenbegeleider en de gecommiteerde van de landenpresentatie en de landenexpositie

Summatieve evaluatie

Portfolio

Domein	:Alle domeinen
Leerinhoud	: Afronden van het portfolio met een eindreflectie op alle IF opdrachten en de praktijk
Docent/begeleiders	: Landenbegeleiders en AB'ers
Studiebelasting	: 24 uur

Competenties

7. Competent in reflectie en ontwikkeling (7d1, 7i5)

- De student kan zijn eigen handelen verantwoorden en relateren aan een veranderende samenleving en de wereld. De student is zich bewust van deze veranderingen en kan zijn visie en handelen hierop verantwoorden
- De student kan zijn eigen activiteiten en plannen over professionele ontwikkeling verantwoorden tegen de achtergrond van actuele ontwikkelingen in het onderwijs, wetenschap en samenleving
- De student kan aangeven hoe hij zich in zijn activiteiten en plannen over zijn professionele ontwikkeling verder gaat verdiepen en ontwikkelen in zijn verdere opleiding

Voordat je op IF eindgesprek kan gaan moet jouw portfolio, inclusief de stage en de IF-opdrachten, voldoende zijn beoordeeld. Er zijn dan al een aantal gesprekken aan vooraf gegaan, zoals het intake assessment, tussenevaluatie en de intervisie/supervisie gesprekken. Alle punten die hierbij naar voren komen worden opgenomen en verder uitgewerkt in het portfolio. Aan het eind heb je dus één bundel met alle opdrachten en behaalde competenties in weliswaar aparte delen bij elkaar.

Kortom, om ervoor te zorgen dat je portfolio in orde is, word je tussendoor begeleid en zijn er terugkombijeenkomsten.

In het portfolio komen zoals eerder vermeld je POP waarin je leerdoelen vermeldt staan, een beschrijving van hoe je aan je leerdoelen hebt gewerkt (ontwikkelingsdeel) en alle afgetekende opdrachten en beoordelingsinstrumenten (achiefdeel) en een reflectie op je competenties (presentatiedeel). Je mag zelf kijken wat je een prettige indeling vindt van het portfolio. In de literatuur over portfolio staat een voorbeeld. Belangrijk is dat je vijf eindreflectieverslagen maakt:

- Een van je algemene IF vaardigheden competenties. Hierbij gebruik je het beoordelingsinstrument van de algemene vaardigheden.
- Een van de lesgeefcompetenties. Hiervoor gebruikt je ingevulde beoordelingsinstrument van de praktijkcompetenties, ter afronding van je stage.
- Een van de opdrachten die horen bij de thema's wereldburgerschap en duurzame ontwikkeling
- Een van de de opdrachten tijdens de Bus in het stageland
- En een van de presentatieopdrachten.

De reflectieverslagen komen in je portfolio (in je presentatiedeel)en worden gebruikt als input voor je IF eindgesprek.

Beoordelingscriteria:

Om jouw portfolio te beoordelen wordt het beoordelingsinstrument 'Portfolio' gebruikt (Zie de bijlagen).

Evaluatie en inleveren

Je portfolio wordt ingeleverd op maandag 21 juni bij je landenbegeleider. Als het portfolio met minimaal een voldoende is beoordeeld, mag je door op IF eindgesprek. Let op alle onderdelen in de IF, de opdrachten en de praktijk moeten met minimaal een voldoende zijn afgerond om op IF-eindgesprek te kunnen.

IF Eindgesprek

Domein	:Alle domeinen	
Leerinhoud	: Verdedigen van portfolio ter voorbereiding op verdediging ASP/SPR leerjaar 4	
Docent/begeleiders	: Landenbegeleiders	
Studiebelasting	: 16 uur	0.5 uur gesprek 15,5 uur voorbereiding

Competenties

7. Competent in reflectie en ontwikkeling (7i1,7i5)

- De student kan zijn eigen standpunt verwoorden en verdedigen
- De student kan zijn eigen handelen verantwoorden en relateren aan een veranderende samenleving en de wereld. De student is zich bewust van deze veranderingen en kan zijn visie en handelen hierop verantwoorden
- De student kan zijn eigen activiteiten en plannen over professionele ontwikkeling verantwoorden tegen de achtergrond van actuele ontwikkelingen in het onderwijs, wetenschap en samenleving
- De student kan aangeven hoe hij zich in zijn activiteiten en plannen over zijn professionele ontwikkeling verder gaat verdiepen en ontwikkelen in zijn verdere opleiding

Om de Integratieve Fase af te sluiten, houden we een eindgesprek. Dit houdt in dat we, het IF-team, individueel met jou een gesprek gaan voeren aan de hand van jouw portfolio over je leerervaringen gedurende de gehele IF periode. We houden een gesprek over de behaalde competenties gerelateerd aan Aruba, het stageland en de praktijk, enfin, alles wat je gedurende de IF periode ervaren en geleerd hebt. Dit gesprek kun je zien als een voorbereiding op jouw afstudeerjaar, waar van je verwacht wordt dat je in staat bent je sociaalproject en je afstudeerproject te verdedigen. Het gesprek is het laatste evaluatieonderdeel. Als je dit gesprek met minimaal een voldoende hebt afrond heb je de IF behaald en ontvang je het IF certificaat van 20 studiepunten.

Beoordelingscriteria

Tijdens het gesprek wordt gebruikt gemaakt van het beoordelingsinstrument 'IF eindgesprek' (Zie de bijlagen)

Laatste mededelingen voor wat betreft de IF afronding

Herkansingen voor de IF

Indien de IF stage nog niet voldaan is dan heb je de gelegenheid om de IF stage af te ronden in het begin van het nieuwe schooljaar. Je kunt dan nog samen met je groep de groepsopdrachten afronden en inleveren en aan je portfolio toevoegen, maar je kan nog geen eindgesprek voeren.

De afronding van je stage, het inleveren van je complete portfolio en je eindgesprek vinden dan plaats in het nieuwe schooljaar.

Indien je portfolio onvoldoende of matig is beoordeeld, heb je in dezelfde week de kans om je portfolio opnieuw in te leveren. Indien het dan minimaal een voldoende is, kun je nog meedoen met de herkansingen van het IF eindgesprek op maandag 28 juni of dinsdag 29 juni. Als je portfolio na de eerste herkansing nog niet voldaan is, dan is de tweede herkansing aan het begin van het nieuwe schooljaar en zal ook dan de tweede herkansing van het eindgesprek in het nieuwe schooljaar plaatsvinden.

Inleveren van de opdrachten

Er zijn diverse opdrachten die je individueel of als groep tijdens de IF moet maken. Bij elke opdracht staat aangegeven wanneer en bij wie je ze moet inleveren. De opdrachten worden door de desbetreffende docenten nagekeken waarbij er zowel schriftelijk en af en toe mondeling feedback (d.m.v. intervisie/supervisie) wordt geven.

Deze opdrachten kan je, mits ze aan alle eisen voldoen, daarna in het archief van je portfolio toevoegen om aan te geven dat je de aan de voorwaarden van de bijbehorende competenties hebt voldaan.

Hoofdstuk 4 IF praktijkgids

4.1 Inleiding

De beroepspraktijk neemt een belangrijke plaats in tijdens de IF. De basis- en de kleuterschool – de praktijkschool – is bij uitstek de omgeving waarin jij als student je competenties kan ontwikkelen en tonen door het uitvoeren van realistische en uitdagende taken.

Je bent momenteel bezig aan de Integratieve Fase van je studie. De Integratieve Fase is een fase waarbij je:

- De verschillende beroepsvaardigheden integreert (van alle opgedane kennis, houding en vaardigheden die je tot dan toe hebt opgedaan in de beroepsgerichte fase);
- Extra aandacht besteedt aan de koppeling tussen theorie en praktijk;
- Vormingsgebieden/kernactiviteiten leert te integreren via het werken met een thema;
- Onderzoeksvaardigheden verder uitbreidt.

Bovenstaande punten worden behandeld aan de hand van een hoofdthema binnen de IF namelijk: 'Wereldburgerschap'. In de groeimap van de IF wordt de inhoud van deze fase beschreven.

Voordat je op buitenlandse stage (bus) gaat, loop je gedurende de hele IF stage op een school om je ontbrekende competenties te behalen en om onderzoek te doen. Na je buitenlandse stage ga je weer op dezelfde school terug om je bevindingen toe te passen. Dus je blijft gedurende de hele IF op dezelfde school. De exacte data met alle activiteiten worden als bijlage opgenomen in de IF groeimap.

Studenten van de specialisatie 4-8 lopen individueel stage in de kleuter of 1^e of 2^e klas van de basisschool. Studenten van de specialisatie 6-12 lopen individueel stage in de basisschool.

Je bent van 12 april tot en met 7 mei 2010 op buitenlandse stage (Bus). De buitenlandse stage is een belangrijk onderdeel van de IF. In het stageland zal je scholen bezoeken en onderzoek doen. Na je terugkomst is het belangrijk dat je nieuwe inzichten die je hebt opgedaan in het stageland, meeneemt naar je school hier op Aruba.

De praktijkgids omvat zes paragrafen en meerdere bijlagen.

Paragraaf 4.1 is de inleiding.

In paragraaf 4.2 wordt beschreven wat competentiegericht praktijkleren inhoudt en welke competenties moeten worden verworven in de IF.

In paragraaf 4.3 wordt dieper ingegaan op het praktijkleren en wordt informatie gegeven over de organisatie van het leren in de praktijk.

In paragraaf 4.4 komt het begeleiden en beoordelen van het praktijkleren aan de orde.

In paragraaf 4.5 worden de verschillende instrumenten voor begeleiding en beoordeling besproken. In de bijlagen zijn deze instrumenten opgenomen.

In paragraaf 4.6 worden de praktijkeisen en de activiteiten weergegeven.

We hopen dat deze praktijkgids je voldoende informatie biedt om voldoende houvast te hebben bij het leren van de praktijk in de scholen.

We wensen jou succes bij het vormgeven van het praktijkleren in de opleiding tot leerkracht!

4.2 Competentiegericht leren op de werkplek

Het beroep van leerkracht is boeiend, veelzijdig en uitdagend maar ook complex. In deze tijd wordt er veel van een leerkracht gevraagd. Naast het bieden van onderwijs aan kinderen is ook overleg noodzakelijk met collega's, ouders en externe instanties, moeten nieuwe methodes worden gekozen, activiteiten worden georganiseerd en worden nascholingscursussen gevolgd. Daar komt bij dat het onderwijs steeds meer op maat geleverd wordt en de school naast onderwijs ook de nodige individuele zorg biedt aan leerlingen. Een leerkracht is een echte duizendpoot!

Een leerkracht moet beschikken over een brede bekwaamheid. Een leerkracht dient competent te zijn om op adequate wijze om te gaan met allerlei vragen en problemen in de beroepspraktijk. Tijdens de opleiding moet je alle competenties eigen maken om als startbekwame beroepsbeoefenaar aan de slag te kunnen gaan. Competentiegericht opleiden vormt in de IF het uitgangspunt van opleiden.

Een competentie wordt gedefinieerd als het vermogen om relevante beroepssituaties effectief aan te pakken door kennis, vaardigheden, inzichten en attitudes te integreren en toe te passen. Competenties zijn dus meer dan een optelsom van genoemde aspecten; het is juist de samenhang, of de integratie dat maakt dat je in de complexe beroepspraktijk effectief kan handelen. Je zal de competenties stap voor stap moeten ontwikkelen tijdens de opleiding.

Tijdens de IF hanteren we zeven brede competenties, die samen het beroep van leerkracht beschrijven. De zevende competentie richt zich meer op je vermogen om te reflecteren op je eigen handelen en je ontwikkeling zelfstandig te sturen. De competenties vormen een bewerking van de in Nederland geformuleerde competenties en worden hieronder genoemd:

1. **Interpersoonlijk competent**
Het vermogen om op een goede manier leiding te geven, een vriendelijke en coöperatieve sfeer te scheppen en een open communicatie tot stand te brengen.
2. **Pedagogisch competent**
Het vermogen om een bemoedigend, veilig en uitdagende pedagogisch klimaat in de groep te realiseren.
3. **Vakinhoudelijk en didactisch competent**
Het vermogen om een krachtige leeromgeving voor leerlingen te realiseren, zowel in het kader van de afzonderlijke vakken als bij het vormen van vakoverschrijdend onderwijs.
4. **Organisatorisch competent**
Het vermogen om te zorgen voor een leef- en leerklimaat dat veilig, ordelijk, overzichtelijk en taakgericht is.
5. **Competent in het samenwerken met collega's**
Het vermogen om samen te werken in een team.
6. **Competent in het samenwerken met de omgeving**
Het vermogen om relaties met ouders, buurt en relevante instellingen te realiseren en te versterken.
7. **Competent in reflectie, onderzoek en ontwikkeling**
Het vermogen om op een kritische manier te kijken naar je eigen handelen en gedrag en steeds bereid te zijn deze te verbeteren.

De zevende competentie moet als voorwaardelijk worden gezien voor de ontwikkeling van de andere competenties, want als je niet in staat bent je eigen ontwikkeling te sturen op basis van reflectie, dan kan je je moeilijk ontwikkelen tot startbekwaam professional.

Competenties zijn weliswaar afgeleid van de taken die een leerkracht moet kunnen verrichten, maar ze zijn in zekere zin ook persoonlijk. De competenties worden door jou ingekleurd op basis van je specifieke kwaliteiten, visie en opvattingen. Omdat een competentie nog geen beeld geeft van het niveau dat je moet behalen tijdens de opleiding, gebruiken we daarvoor het competentieschema in de bijlage. In dit

competentieschema staan de omschrijvingen van de soort handelingen dat je dient te kunnen verrichten op een gegeven niveau.

Competenties kan je eigenlijk pas volwaardig tonen in de praktijk, want dan heb je te maken met opdrachten en taken waarmee een leerkracht dagelijks wordt geconfronteerd. In het begin zullen het nog eenvoudige taken zijn, maar gaandeweg worden die taken meer complex en kan je laten zien dat je de competenties op een hoger niveau hebt ontwikkeld.

Hoe weten jij en je begeleiders of je een bepaald niveau hebt bereikt of wat je nog moet doen om dit niveau alsnog te bereiken? Daarvoor zijn indicatoren geformuleerd in het beoordelingsinstrument van de lesgeefcompetenties (zie de bijlagen van de beoordelingsinstrumenten). Bij elke competentie is (dmv indicatoren) het niveau beschreven.

Door middel van deze beschrijvingen kun je nagaan of jij deze aspecten al op het juiste niveau beheerst of dat ze nog meer (gerichte) aandacht behoeven. Op deze wijze kan je, in goed overleg met je begeleiders, nagaan hoe ver je ontwikkeling is gevorderd.

Samengevat/Belangrijk:

- Competentiegericht opleiden vormt in de IF het uitgangspunt van opleiden;
- Je zal de competenties stap voor stap moeten ontwikkelen tijdens de IF;
- Tijdens de IF hanteren we zeven brede competenties;
- Bij elke competentie is een lijst met indicatoren opgesteld, waarmee alle aspecten van een competentie worden benoemd.

4.3 Leren op de werkplek, praktijkleren

4.3.1 Visie op praktijkleren

In deze praktijkgids worden beschrijvingen van de verplichte praktijkactiviteiten gegeven. Daarnaast kan jijzelf activiteiten uitvoeren die je nodig acht om je eigen leerdoelen te bereiken. Dit heeft te maken met onze visie op competentiegericht opleiden:

- voor een deel worden de praktijkactiviteiten aangestuurd vanuit de opleiding;
- een groot deel wordt aangestuurd door de praktijkscholen;
- en voor een deel zal je op basis van je persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) een eigen keuze moeten maken welke activiteiten jij wilt uitvoeren om aan de bepaalde competenties te komen.

Op basis van reflectie en zelfsturing en met ondersteuning van de verschillende begeleiders (landenbegeleiders, praktijkmentoren, de algemene begeleiders en de vakbegeleiders) en docenten kan je op deze wijze werken aan je eigen persoonlijke competentieontwikkeling.

Competenties kunnen in de beroepspraktijk alleen ontwikkeld worden als je daartoe ook alle gelegenheid krijgt. Het is belangrijk dat je uitdagende taken kan uitvoeren in de praktijkschool, die adequaat aansluiten bij het niveau van je competentieontwikkeling. Aandachtspunt hierbij is het zicht op mogelijk succes. Er is sprake van succesvol handelen als je voldoet aan voorafgestelde criteria van jezelf en van de praktijkbegeleiders (mentor, AB'ers en VB'ers).

4.3.2 Opbouw praktijkleren in de IF

In de IF wordt je verdeeld op een van de drie stagescholen (scholen met kleuter en basis). Je moet drie keer per week aanwezig zijn op de praktijkschool om de activiteiten uit te voeren. Na de BUS zal je voor een periode van twee weken achter elkaar praktijkleren om je project/thema uit te voeren. Er is een verplichte **100% aanwezigheid** tijdens het praktijkleren. Op de woensdagen blijf je tot uiterlijk 15.00u op de praktijkschool voor intervisie/supervisie vanuit de opleiding en de praktijkschool. De exacte data en activiteitenplanning zijn opgenomen in de IF kalender. Als je door medische redenen (met doktersbrief) niet aanwezig kan zijn in de praktijk, dient dit ingehaald te worden op de eerstvolgende zelfstudiedag.

4.3.3 Praktijkbezoek

De opleiding en de praktijkschool zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van je begeleiding en zijn ook eindverantwoordelijk voor je beoordeling.

Je kan gevraagd of ongevraagd regelmatig bezoek krijgen van je AB'er en/of de vakdocentbegeleiders.

4.3.4 Logboek

Om de dagelijkse ontwikkelingen van je vaardigheden voor zowel jezelf als voor je begeleiders inzichtelijk te maken, wordt gebruik gemaakt van een logboek. Het logboek is een boek waar je je dagelijkse activiteiten vastlegt en je reflectie van de dag opschrijft. Tevens wordt het boek gebruikt door je praktijkbegeleider om tijdens lesobservatie feedback en tips te noteren. Kortom, hiermee kan je je eigen individuele ontwikkeling (leerproces) zichtbaar maken.

Het logboek vervult verschillende functies:

- persoonlijke leerarchivering;
- interactie tussen jou, je mentor en je AB'er over je planning, ontwikkelingen en prestaties;
- reflectie van de dag of uitgevoerde activiteiten en ook de feedback van je begeleiders.

Je dient het logboek iedere praktijkdag bij je te hebben ter inzage van je begeleiders. Het logboek dient ook ter ondersteuning van het maken van je praktijkmap.

4.3.5 Praktijkmap

Je houdt in je praktijkmap (ook stagemap genoemd) een overzicht bij van al je onderwijsactiviteiten. De praktijkmap dient elke praktijkdag aanwezig te zijn ter inzage van de begeleiders. Het is aan te raden om je praktijkmap elke dag te bewerken.

De praktijkmap bevat de volgende materialen:

- Beginsituatie van je school/klas
- Praktijkwerkplan (POP)
- Lesactiviteiten (lesvoorbereidingen)
- ALACT-modellen
- Beoordelingsinstrument Praktijkcompetenties
- Zelfevaluatie aan de hand van de praktijkcompetenties
- Een eigen verzameling van materialen die waardevol is om te bewaren

De praktijkmap is een onderdeel van je portfolio.

4.3.6 Lesvoorbereiding

Voor elke lesgeefactiviteit, dien je een lesvoorbereidingsformulier in te vullen. Voor je mentor vul je een verkorte lesvoorbereidingsformulier in. Voor je AB'er vul je de originele lesvoorbereidingsformulier in. Als je AB'er vindt dat je al vaardig bent in het voorbereiden van een les, kan je overgaan tot het maken van een verkorte lesvoorbereidingsformulier voor AB'er en mentor. Voor wat betreft de vakdocenten, raden we je aan om hun eerst te vragen wat zij van jou verwachten.

Samengevat/Belangrijk:

- In deze praktijkgids worden beschrijvingen van verplichte praktijkactiviteiten gegeven;
- Op basis van reflectie en zelfsturing en met ondersteuning kan je op deze wijze werken aan je eigen persoonlijke competentieontwikkeling;
- Er is een verplichte **100% aanwezigheid** tijdens het praktijkleren;
- Op de woensdagen blijf je tot 15.00u op de praktijkschool voor intervisie/supervisie;
- Je kan gevraagd of ongevraagd regelmatig bezoek krijgen van je AB'er en/of de vakdocentbegeleiders;
- Om de dagelijkse ontwikkelingen van je vaardigheden inzichtelijk te maken, wordt gebruik gemaakt van een logboek;
- Je dient het logboek iedere praktijkdag bij je te hebben ter inzage van je begeleiders;
- Je houdt in je praktijkmap (ook stagemap genoemd) een overzicht bij van al je onderwijsactiviteiten.

4.4 Begeleiding en beoordeling van het praktijkleren

Voor je optimale ontwikkeling is het belangrijk dat taken en verantwoordelijkheden in het algemeen en m.b.t. de begeleiding en beoordeling helder zijn. In deze paragraaf worden taken en verantwoordelijkheden van jou, de mentor, de algemene begeleider en de vakdocent begeleider nader toegelicht. Leren reflecteren staat centraal in de begeleiding en bij het werken op de opleiding.

4.4.1 De student (jij)

Jij bent verantwoordelijk voor je eigen leerproces. Jij leert van je ervaringen en reflecteert dagelijks op je gedrag in de praktijk.

Je organisatorische taken

Jij:

- bent op de hoogte van de inhoud van de praktijkgids;
- maakt een praktijkwerkplan en legt dit aan het begin van het praktijkleren voor aan je praktijkbegeleiders;
- plant je praktijkactiviteiten en houdt je mentor op de hoogte van je onderwijs- en lesactiviteiten die je vanuit de opleiding krijgt;
- maakt tijdig afspraken voor praktijkbezoeken van vakdocenten (het is verplicht om alle vakdocenten minimaal één keer te laten komen tijdens het IF praktijkleren);
- bereidt je praktijkactiviteiten voor, voert deze uit en evalueert ze. Je kan daarbij gebruik maken van de instrumenten die de opleiding aanreikt;
- maakt voor elke lesactiviteit een lesvoorbereidingsformulier en overhandigt dit formulier vóór de les aan de mentor en aan de bezoekende begeleider(s);
- geeft minimaal 3 activiteiten per dag en bent op elk moment behulpzaam in de klas;
- beschrijft in je logboek alle tips, feedback, opmerkingen, reflectie, etc. van je dagactiviteiten;
- verwerkt regelmatig de punten uit het logboek;
- archiveert alle materialen overzichtelijk in je praktijkmap.

Jouw verantwoordelijkheden:

Jij:

- stelt jezelf actief op;
- neemt initiatief;
- bent kritisch naar jezelf;
- hebt een open houding naar je begeleiders;
- gedraag je als gast en teamlid op de praktijkschool;
- draagt tijdens de praktijkdagen een IPA-uniform.

4.4.2 Beroepshouding

Je werd al aan het begin van de opleiding bewust gemaakt van het belang van een goede beroepshouding. In de IF is een juiste beroepshouding ook een aandachtspunt. Het gaat dan over op tijd komen, IPA-uniform dragen, je voorbereiden op je taken, afspraken nakomen, waar mogelijk collega's ondersteunen, etc. Jullie zijn al volwassen, en we mogen verwachten dat je je aan schoolregels houdt en een professionele houding aanneemt. Om toch op te kunnen treden bij een onvoldoende beroepshouding heeft de ab'er en mentor een aantal mogelijkheden.

Het gaat dan om de volgende voorkomende problemen met de beroepshouding:

- Te laat komen (je wordt geacht om een kwartier voor het begin aanwezig te zijn: 7.30u);
- Geen IPA-uniform aan;
- Brutale opmerkingen maken of geen begeleiding accepteren;
- Het zich onttrekken aan werkzaamheden die een schoolteam verricht en waarvan de school vraagt daaraan een bijdrage te leveren.

Mogelijkheden voor handelen:

- Je wordt direct geconfronteerd met het eigen gedrag;
- Je wordt verzocht om je gedrag te veranderen;
- Je wordt tot de orde geroepen;
- Er wordt een dringend gesprek gevoerd met jou over je beroepshouding;
- Je krijgt een waarschuwing;
- Je toegang tot de klas of school wordt ontzegd;
- Je AB'er wordt direct gewaarschuwd.

Indien je gedrag manifesteert dat als een onjuiste beroepshouding gezien kan worden, heeft de mentor in het uiterste geval de bevoegdheid jou de toegang tot het lokaal en de school te ontzeggen. Dit na een waarschuwing, in overleg met het hoofd van de school en AB'er. Als je de toegang tot praktijkleren is ontzegd wegens een onjuiste beroepshouding, dien je dat te melden bij het Bureau Praktijk.

4.4.3 De begeleiding van de mentor

De belangrijkste rol bij je begeleiding in de praktijk is weggelegd voor de mentor. De mentor is jouw primaire begeleider. Hij/zij ziet jou immers bij al je handelingen in de groep en begeleidt je bij het leren in de praktijk. Hierbij krijgt de mentor ondersteuning van de AB'er die regelmatig aanwezig is op de scholen op de praktijkdagen.

Organisatorische taken van de mentor

De mentor:

- informeert jou over de gang van zaken op de praktijkschool;
- geeft jou de gelegenheid om je op de hoogte te stellen van materialen, inrichting van het lokaal en andere ruimten van de school;
- informeert jou over de gang van zaken in de klas;
- neemt eventueel deel aan informatiebijeenkomsten van de opleiding;
- is op de hoogte van de inhoud van de praktijkgids;
- let op je beroepshouding;
- staat open voor vernieuwende ideeën van jouw kant of van de opleiding passend binnen de identiteit en onderwijskundige visie van de school;
- voert regelmatig (het liefst dagelijks) begeleidingsgesprekken d.m.v. feedback, tips met jou;
- kan meedoen aan intervisie/supervisie momenten;
- voert voortgangsgesprekken met de algemene begeleider namens de opleiding;
- geeft aan het eind van het praktijkleren samen met je AB'er een beoordeling.

Begeleidingstaken van de mentor

De mentor:

- daagt je uit;
- stimuleert je;
- zorgt voor een 'rijke' en veilige leeromgeving;
- geeft feedback, tips op je competentieontwikkeling;
- geeft je ruimte om zelfstandig tot een oplossing te komen;
- vergroot je zelfvertrouwen door de aandacht te richten op wat goed gaat;
- overlegt met je AB'er over gesignaleerde problemen;
- fungeert als een belangrijke informatiebron voor de AB'er in verband met de beoordeling.

4.4.4 De Algemene Begeleiding

De Algemene Begeleider (AB'er) heeft tot doel jou te begeleiden bij het efficiënt en met plezier doorlopen van de Integratieve Fase (IF). Uitgangspunt hierbij is dat je zelf verantwoordelijk bent voor je studievoortgang, daarbij ondersteund door goede begeleiding. De opleiding maakt gebruik van algemene begeleiders om je te ondersteunen bij de kwaliteit van het leren; de omslag naar competentieverwerving en het bewaken van je studievoortgang.

Organisatorische taken van de AB'er

De AB'er:

- informeert jou over de gang van zaken van competentiegericht leren;
- neemt deel aan informatiebijeenkomsten van de opleiding;
- is op de hoogte van de inhoud van de praktijkgids;
- let op jouw beroepshouding;
- staat open voor vernieuwende ideeën van jou kant;
- voert regelmatig begeleidingsgesprekken d.m.v. feedback, tips met jou;
- voert voortgangsgesprekken met de mentor namens de opleiding;
- ondersteunt de mentor en de praktijkschool in alle onderwijskundige taken;
- geeft aan het eind van de praktijkleren samen met je mentor een beoordeling;
- draagt de begeleidingsverantwoordelijkheid van je leerproces;
- stimuleert je reflectieve vermogen door middel van individuele gesprekken en groeps gesprekken gericht op je professionele ontwikkeling.

Begeleidingstaken van de AB'er

De AB'er:

- ondersteunt jou in de omslag naar zelfgestuurde competentieverwerving;
- geeft feedback, tips op je competentieontwikkeling d.m.v. intervisie en supervisie;
- geeft jou de ruimte om zelfstandig tot een oplossing te komen;
- vergroot je zelfvertrouwen door de aandacht te richten op wat goed gaat;
- overlegt met de mentor, opleiding over gesignaleerde problemen/bijzonderheden;
- fungeert als een belangrijke informatiebron voor de opleiding in verband met je voortgang.

4.4.5 De Vakdocent Begeleiding

De Vakdocent Begeleider (VB'er) heeft tot doel jou te begeleiden in de verschillende vakken/vormingsgebieden. Uitgangspunt hierbij is ook dat je zelf verantwoordelijk bent voor je studievoortgang, daarbij ondersteund door de vakdocenten. Alle vakdocenten kunnen geraadpleegd worden tijdens het praktijkleren. **Voor de vakken rekenen en taal zijn er 2 vakdocenten voor de derdejaars studenten beschikbaar.** Het is verplicht om voor alle vak/vormingsgebieden beoordeeld te worden tijdens de IF. Indien een vakdocent vindt dat je al op voldoende niveau bent, moet je een bewijs (een brief of mail) met argument van desbetreffende docent in je stagemap toevoegen. **Begin op tijd met het uitnodigen van de vakdocenten!!!**

Begeleidingstaken van de VB'er

De VB'er:

- bezoekt jou gevraagd of ongevraagd tijdens de lessen (meerdere keren tijdens de IF);
- woont je les bij vanaf het begin tot en met het einde van de les;
- bespreekt de bijgewoonde les uitgebreid na en geeft feedback, tips op je competentieontwikkeling;
- mag ook aanwezig zijn tijdens de intervisie/supervisie op woensdagmiddag;
- geeft jou de ruimte om zelfstandig tot een oplossing te komen;
- vergroot je zelfvertrouwen door de aandacht te richten op wat goed gaat;
- overlegt met je AB'er en mentor over je voortgang en ontwikkeling tijdens het praktijkleren.

4.4.6 Beoordeling van het praktijkleren

IPA en de praktijkschool zijn samen eindverantwoordelijk voor je beoordeling. Om de kwaliteit van het leren in de praktijk te beoordelen wordt vlak voor de BUS weer een competentie scan gemaakt met jou en wordt een tussengesprek gehouden met jou, je mentor en je AB'er (en eventueel vakdocenten) om je ontwikkelingen te bespreken. Op basis van getoonde en niet getoonde competenties krijg je een advies over je ontwikkeling tot dan toe. Aan dit advies dien je na de BUS verder te gaan werken voor de eindbeoordeling. Aan het eind van het praktijkleren word je beoordeeld aan de hand van de verworven competenties. Als je alle praktijkcompetenties minimaal tot het 'competent' niveau hebt behaald is je stage voldaan. **Bij het niet voldaan krijg je de gelegenheid om in het volgend schooljaar je praktijk voort te zetten. Dit betekent dat je je summatieve assessment niet kan afronden en daardoor niet direct kan instromen in het 4^e leerjaar.**

Wijze van beoordelen

Je hebt in totaal 31 praktijkdagen om aan je competenties te werken (15 dagen voor de BUS en 16 dagen na de BUS). Halverwege de stage (vóór de BUS) vindt er een formatieve assessment (tussenevaluatie) plaats tussen jou, je mentor en je AB'er. Jij bereidt dit gesprek voor aan de hand van je praktijkwerkplan, logboek, beoordelingsinstrument praktijkcompetenties, reflecties en feedback van de praktijkbegeleiders op het uitgevoerde onderwijs en lesactiviteiten. Op deze wijze krijg je een goed zicht op je sterke en je nog te ontwikkelen punten en kan je gerichte leervragen voor je verdere ontwikkeling formuleren, je past dus je praktijkwerkplan aan. Je kunt hierbij goed het beoordelingsinstrument praktijkcompetenties gebruiken om te kijken hoever je bent in je competentie ontwikkeling (van 'beginnend' tot 'expert').

Vóór de BUS word je niet met een graad beoordeeld, maar word je gewezen op de nog te ontwikkelen competenties.

Aan het eind van het praktijkleren wordt gekeken of je aan alle competenties hebt ontwikkeld op het niveau "competent".

4.5 Begeleidings- en beoordelingsinstrumenten

Om je competentieontwikkeling te volgen en in kaart te brengen, zetten we verschillende instrumenten in voor begeleiding, beoordeling en reflectie. In de vorige paragraaf hebben we het al over het logboek en de praktijkmap gehad, hier volgen nog vier begeleidings- en beoordelingsinstrumenten:

- Praktijkwerkplan (stagewerkplan);
- Kijkwijzers (Rekenen en Taal);
- Evaluatieformulieren
- Beoordelingsinstrument Praktijkcompetenties

Hieronder volgt een nadere toelichting op deze instrumenten.

4.5.1 Praktijkwerkplan

Aan de hand van het intake assessment schrijf je een praktijkwerkplan (onderdeel van je POP). Hierin komen de specifieke leerdoelen voor het praktijkleren. Je legt je praktijkwerkplan aan het begin van je stage voor aan je AB'er en mentor, zodat de begeleiders inzicht hebben in je concrete leerdoelen. Uitgangspunt bij het praktijkwerkplan is dat je zelf verantwoordelijk bent voor je eigen ontwikkeling en dat je zelf de regie in handen neemt, ondersteund door de begeleiders. Het praktijkwerkplan wordt opgenomen in je portfolio/praktijkmap.

4.5.2 Kijkwijzers

De vaksecties Taal en Rekenen gebruiken een kijkwijzer tijdens het begeleiden en beoordelen van de studenten. Deze kijkwijzers geven gerichte aandachtspunten voor je observatie in de onderwijspraktijk. Er zijn kijkwijzers die ingezet kunnen worden voor verschillende activiteiten en voor specifieke leerkrachtvaardigheden. Je kan aan de mentor/AB'er/VB'er vragen om de kijkwijzer voor je in te vullen. Je kan natuurlijk ook zelf een kijkwijzer invullen. De kijkwijzer geeft een indicatie in hoeverre je de aspecten van een competentie beheerst. Zo kunnen sterke en nog te ontwikkelen punten zichtbaar worden. Voor de kijkwijzers kan je de twee vaksecties benaderen.

4.5.3 Evaluatieformulieren

Je gebruikt de evaluatieformulieren bij elke les zoals je die gewend bent te gebruiken. Aan de hand van de evaluatieformulieren en je eigen logboeknotities en andere vormen van feedback maak je een alactmodel. In elke lesvoorbereiding geef je aan aan welke competentie(s) je gaat werken. De competenties worden uiteindelijk beoordeeld in het Beoordelingsinstrument Praktijkcompetenties (zie volgende paragraaf). Zowel je stagementor, AB'er als de vakdocent kunnen de evaluatieformulieren gebruiken. Tijdens de IF moeten alle vakken/vormingsgebieden met een voldoende worden beoordeeld. Je bewijs hiervoor is het ingevulde evaluatieformulier van je vakdocent.

4.5.4 Beoordelingsinstrument praktijkcompetenties

Aan het begin van de IF geef je aan op welke competenties je nog 'beginnend' of 'ontwikkeland' bent en van welke je al denkt 'competent' of misschien wel verder denkt te zijn. Hiervoor kun je het beoordelingsinstrument van de praktijkcompetenties gebruiken. Bij elke les geef je in je lesvoorbereiding aan aan welke competentie(s) je tijdens die les wilt werken en daar zal je mentor, AB'er en vakdocent dus ook tijdens je les naar kijken en je hierin begeleiden. Als je denkt dat je genoeg hebt geoefend met een bepaalde competentie en denkt dat je zover bent om de competentie te laten aftekenen dan kan je vragen of je AB'er na een les, waarbij je duidelijk laat zien dat je aan de competentie werkt, deze kan laten aftekenen. Dit gebeurt in overleg met je stagementor.

Let op: Het is dus belangrijk dat je vaker hebt laten zien (bewezen) dat je aan een competentie hebt gewerkt en deze hebt ontwikkeld en je AB'er moet alle competenties aftekenen op minimaal het niveau van 'competent'.

Je AB'er is hoofdverantwoordelijk voor het aftekenen van de competenties. Uiteraard gebeurt dit wel in overleg en samenwerking met je stagementor.

Voor de IF is het dus belangrijk dat je alle praktijkcompetenties op minimaal competent niveau hebt ontwikkeld en dat je dit laat zien. Jij kan dus vooraf zelf aangeven dat je 'competent' bent in een bepaalde competentie, maar dit moet je dan wel tijdens de IF laten zien. Zowel je stagementor als je AB'er moeten van mening zijn dat je je op de desbetreffende competenties op het niveau van competent hebt ontwikkeld.

Vóór de BUS krijg je een tussentijdse evaluatie, een formatieve evaluatie. Hierin krijg je feedback over je competentie ontwikkeling tot dan toe. Indien je voor sommige competenties het competent niveau nog niet hebt bereikt, ga je hier na de BUS verder aan werken. Jij, je stagementor en je Ab'er gaan aan de hand van het beoordelingsinstrument na waar je nog aan moet werken. Aan het eind van het praktijkleren moeten alle competenties op het niveau van competent zijn afgetekend en is het hele beoordelingsformulier ingevuld en afgetekend met de bijbehorende feedback. **Let op: Indien niet alle competenties op minimaal het niveau van competent zijn afgetekend door zowel je stagementor als je AB'er dan is je praktijk nog niet voldaan.**

Jij maakt zelf een eindreflectie op je competenties nav hoe je deze gedurende je stage hebt ontwikkeld. Hiervoor gebruik je de feedback van je stagementor en AB'er van het beoordelingsinstrument en je alactmodellen. Het eindreflectie verslag en een kopie van de beoordelingsinstrumenten neem je op in je portfolio en in je praktijkmap. (summatieve evaluatie)

De AB'er neemt de originele formulieren op in het studentdossier van Bureau Praktijk. Het beoordelingsinstrument praktijkcompetenties is in de bijlage van de praktijkgids terug te vinden.

Bij een groot verschil van mening t.a.v. van de evaluaties moet altijd overleg worden gevoerd met al je begeleiders. De ingevulde formulieren worden door de diverse begeleiders besproken. Na deze bespreking en de ondertekening is de beoordeling definitief. In gevallen waarbij je begeleiders twijfelen aan de beoordeling kan een 'second opinion' worden gevraagd aan een collega begeleider.

4.5.5 Eindbeoordeling IF praktijk

Je IF praktijkleren is voldaan als de volgende zaken in orde zijn:

Inleveren praktijkmap met:

- Lesvoorbereidingsformulieren
- Beoordelingsformulier praktijkcompetenties, Voldaan afgetekend door je AB'er en stagementor
- Begeleidings/Evaluatieformulieren van je stagementor voor de gegeven lesactiviteiten (logboek aantekeningen van je stagementor)*
- Evaluatieformulieren van de vakdocenten (minimaal 4x)
- Alactmodellen (Als je meer dan twee lessen geef op een dag,
- Zelfreflectie van de praktijkcompetenties
- Overige praktijkopdrachten

Samengevat/Belangrijk:

- Jij bent verantwoordelijk voor je eigen leerproces;
- Je maakt aan het begin van de praktijkleren een praktijkwerkplan;
- In de IF is een juiste beroepshouding ook een aandachtspunt;
- Alle vakdocenten kunnen geraadpleegd worden tijdens de praktijkleren;
- Het is verplicht alle vak/vormingsgebieden te laten beoordelen tijdens het praktijkleren;
- Halverwege de stage, vóór de BUS, vindt een formatieve assessment (tussenevaluatie) plaats;
- Aan het eind van de Praktijkleren wordt gekeken of je aan alle competenties hebt voldaan op het niveau "competent"; Zowel je stagementor als een AB'er vullen het beoordelingsformulier praktijkcompetenties met feedback en ondertekenen dit. Als zowel stage en je stagementor dit beiden een voldaan voor je stage hebben ondertekend dit het geval is dan is je praktijk Voldaan.
- Bij het niet voldaan van je praktijkleren krijg je de gelegenheid om in het begin van volgend schooljaar je praktijkleren voort te zetten en het af te ronden. Het eindgesprek vindt plaats na het volledig afronden van alle IF opdrachten inclusief de praktijk.
- Drie begeleidings- en beoordelingsinstrumenten: het praktijkwerkplan, kijkwijzers en evaluatieformulieren;
- Je legt je praktijkwerkplan aan het begin van je stage voor aan je AB'er en mentor;
- De vormingsgebieden Taal en Rekenen gebruiken een kijkwijzer tijdens het begeleiden en beoordelen van de studenten;
- Aan het eind van het praktijkleren maak je een eindevaluatie van al je behaalde competenties

4.6 Praktijkeisen, praktijkworkshops & praktijkopdrachten

Je bent deels vrij om je praktijk zelf in te kleuren aan de hand van de competenties die je nog moet ontwikkelen. Hierbij speelt je mentor een belangrijke rol. Jij bepaalt samen met je mentor de opdrachten die jij en je mentor nodig achten om de nog ontbrekende competenties te verwerven. De mentor heeft hierbij zeggenschap omdat hij/zij weet wat de gang van zaken in zijn klas is. Jij zal hiermee rekening moeten houden. Ondanks de vrijheid zijn er vanuit de opleiding enkele verplichte praktijkopdrachten, die de bepaalde competenties ontwikkelen, waaraan voldaan zal moeten worden. Hierop wordt je op het IPA voorbereid door middel van bijeenkomsten/praktijkworkshops (IP's). Tijdens de praktijk zullen ook algemene vaardigheden ontwikkeld worden. De praktijkeisen, de praktijkworkshops en de praktijkopdrachten van de opleiding zijn hieronder beschreven. Voor de algemene vaardigheden kun je het beoordelingsinstrument van de IF algemene vaardigheden/competenties bekijken (Zie in de bijlagen onder beoordelingsinstrumenten). Je AB'er en stagementor zullen ook dit instrument gebruiken om jouw algemene IF vaardigheden (beroepshouding) tijdens je stage te beoordelen.

Studiepuntbelasting

Voor de stage is de studiebelasting 320 uur. Hierin vallen de stagedagen zelf uitgaande van 31 dagen en 9 voorbereidings- en afrondingsdagen. In die 9 voorbereidingsdagen zijn de praktijkworkshops bij opgenomen. De praktijkbijeenkomsten/workshops beslaan 16 uur. Dan blijft er nog 56 uur over voor (extra) voorbereidingen, reflectie en afronding van de stage (waaronder praktijkmap). Totaal zijn er dus 40 dagen tijdens de IF gereserveerd voor de gehele praktijk. 5 stagedagen staan voor 40 uur, dus 40 dagen voor 320 uur.

Praktijkbijeenkomsten/-workshops

Je volgt 9 bijeenkomsten/workshops ter voorbereiding van je praktijk.

De eerste workshop is de presentatie onderwijsvernieuwingen in het Arubaanse Onderwijs op vrijdag 12 februari. Hierin krijg je een algemene inleiding op de vernieuwingen in het onderwijs op beleids- en school niveau (macro- en mesoniveau) en de vernieuwingen in de onderwijspraktijk in het bijzonder (microniveau). Deze workshop dient als uitgangspunt voor de verdere praktijkworkshops. Vragen als waar willen we naar toe met het Arubaanse onderwijs en hoe kan dit zich uiten in de Arubaanse onderwijspraktijk, komen hierbij aan de orde.

Op dinsdag 16 februari is de workshop 'integratieve lessen'. Een van de competenties waaraan we zullen werken tijdens de IF stage is het kunnen combineren van verschillende vak- en vormingsgebieden tijdens een lesactiviteit. Je hebt wellicht al eerder gewerkt met deze vaardigheid, de bedoeling is je hier meer in te verdiepen en praktijkideeën op te doen voor je stage.

Op vrijdag 19 februari volg je de workshop 'Thematisch/project onderwijs'. In deze workshop wordt de themaplanning aangeboden en voorbeelden van thematisch onderwijs belicht, waaronder het werken in hoeken. Op maandag 29 maart worden jouw themaplanning besproken met je landenbegeleider en AB'er. Je hebt voor de Bus al een themaonderwerp gekozen, je zult tijdens de BUS ideeën opdoen voor je thema-uitwerking en dit na de Bus op je stageschool toepassen. De bevindingen die je tijdens de Bus hebt opgedaan verwerk je in je themaplanning. Je aangepaste themaplanning (met je inzichten uit de Bus) wordt besproken op maandag 24 mei.

Op maandag 1 maart krijg je de principes 'zelfstandig leren' en 'samenwerkend leren' aangeboden. Belangrijk is dat je als toekomstig leerkracht gevormd wordt om meerdere typen van onderwijs te kunnen aanbieden en niet alleen klassikaal bezig te zijn. Daarnaast willen we de zelfstandigheid van de leerlingen bevorderen (ipv alles voor te kauwen) en hen gemotiveerd bezig laten zijn. Tijdens deze workshop staan we ook stil bij de verschillende typen differentiatie en betekenisvol onderwijs.

Op maandag 8 maart krijg je een toelichting op een praktijkopdracht namelijk PO nr 10 a. Deze praktijkopdracht is een onderzoeksopdracht. En voer je specifiek uit voor je stageschool. De opdracht wordt apart beoordeeld met een beoordelingsinstrument en je krijgt hier aparte begeleiding voor van een paar CIDE-begeleiders. Op dinsdag 30 maart is er een tweede bijeenkomst om jullie onderzoeksplannen

te bespreken. Na de BUS op dinsdag 24 mei kunnen we de resultaten van je onderzoek zien en worden deze weer besproken en begeleid door de CIDE-begeleiders. Deze onderzoeksopdracht is een vervolg van de O&O module in 3.2 en een voorbereiding op je onderzoeksproject in het 4^e leerjaar.

Het kan zijn dat op sommige momenten de klassen worden uitgesplitst en dat de workshops apart gegeven worden voor de studenten die in het kleuter onderwijs zullen stagelopen en de studenten die in het basisonderwijs zullen stagelopen.

Deze bijeenkomsten zijn voorbereidende en begeleidende bijeenkomsten en horen bij de voorbereiding van de praktijk. In totaal zijn de contacturen van deze praktijkbijeenkomsten en workshop 16 uur.

Praktijkopdrachten (PO)

Hieronder staan de praktijkopdrachten. Bepaalde opdrachten heb je eerder in je stage gedaan en bepaalde opdrachten zijn misschien nieuw voor je. We verwachten een zelfstandige houding van je in de praktijk en een goede beroepshouding. Dit houdt in dat je actief bent bij zoveel mogelijke onderwijsactiviteiten in de klas, zelf initiatieven neemt en zelfstandig kan werken. Hieronder vind je de beschrijvingen van de praktijkopdrachten en de bijhorende competenties waar je tijdens het praktijkleren aan moet werken.

PO 1 *Beginsituatie bepalen van de school en van de klas*

Zoals in de voorgaande jaren ga je in de eerste week de beginsituatie van je klas en de school bepalen. Hierbij kan je verschillende instrumenten gebruiken waarvan je een goed beeld kan krijgen van de school en van je nieuwe stageklas. De beginsituatie is van groot belang omdat dit bepaalt hoe je verder kan werken op deze nieuwe school en in deze nieuwe klas tijdens de komende praktijkweken. Denk bij het in kaart brengen van de beginsituatie aan het maken van een leerlingenkaart (module Onderwijs en Ongelijkheid, blok 3.2) en aan het maken van een sociogram (hier krijg je voorbeelden van tijdens de IF)

Competenties:

Interpersoonlijk competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- kan beschrijven wat de communicatiepatronen zijn in zijn (cultureel heterogene) klas en hoe de sociale verhoudingen liggen. Hij weet hoe hij een en ander zonodig kan verbeteren.

Pedagogisch competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- door middel van observeren een goed beeld vormt van het sociale klimaat in zijn klas, van de sociale-emotionele ontwikkeling van een leerling of een groep leerlingen en van de vorderingen die zij maken op het gebied van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.

Vakinhoudelijk en didactisch competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- een goed beeld vormt (correcte beginsituatie schetst) van de mate waarin de kinderen de leerinhoud beheersen en van de manier waarop ze hun werk aanpakken.

Competent in het samenwerken met collega's

Tijdens de stage toont de student dat hij/zij:

- zijn mentor van belangrijke informatie voorziet en gebruik maakt van de informatie die hij van zijn mentor krijgt.
- collega's kan aanspreken en zelf aanspreekbaar is als het gaat om het vragen of geven van hulp bij het werk.

PO 2 *Lesgeefactiviteiten*

Je lesgeefactiviteiten beginnen na de 1^e week stage die je gebruikt hebt om de beginsituatie goed in kaart te brengen.

1. Je begint je stage door eerst te oefenen met minimaal 3 activiteiten per dag (2 lesgeefactiviteiten, en 1 niet lesgeefactiviteit zoals surveilleren in de pauze, bestelling nemen, leerlingen begeleiden, nakijken (met foutenanalyse), etc.);
2. Daarna oefen je met halve dagen les, één ochtend en dan weer één middag (bespreek met je mentor wanneer je zover bent);
3. En als je er klaar voor bent, draai je minstens 3 hele dagen zelfstandig voor de klas;

Je maakt van elke lesactiviteit een alactmodel van je gegeven lessen/activiteiten op je stageschool (Zie de bijlagen). Indien je meer dan twee lessen geef op een dag, maak je een dag-alactmodel.

Hieronder geven we aan hoe de opbouw van het lesgeven eruit **kan** zien:

Opbouw van lesgeven vóór de BUS (15 praktijkdagen)

- Eerst oefenen met de vakspecifieke competenties. De eerste periode gebruik je voornamelijk om te oefenen in de vakken waar je nog aan moet werken. Je vraagt begeleiding op maat van de vakdocenten;
- Daarna ga je oefenen met integratielessen van tenminste 2 vak/vormingsgebieden;
- Daarna kun je oefenen met themalessen (bijvoorbeeld 4 themalessen over het stageland);
- Je werkt voor de Bus aan je themaplanning. Je doet alvast ideeën op voor je themaplanning. Deze themaplanning presenteer je op het IPA;
- Je zorgt dat je de uitwisselingsopdracht voor de kinderen in de stageland uitvoert.
- Je doet de praktijkopdrachten die voor de Bus gedaan moeten worden, waaronder het opzetten van een hulpvraag voor je stageschool.
- Voor de BUS probeer je alvast te oefenen met halve dagen les te geven.

Na de BUS (16 praktijkdagen)

- Ga je verder met het geven van halve dagen lesgeven
- Probeer je minstens 3 dagen hele dagen les te geven (overleg dit goed met je mentor)
- De uitwisselingsopdracht doe je na terugkomst van de BUS, kaartje van kinderen uit stageland
- Je voert je thema/project uit met, als het kan, een eindafsluiting van het thema die klas overstijgend is.
- Je maakt de praktijkopdrachten af, waaronder de onderzoeksopdracht voor de school

Belangrijk: Alle vakken/vormingsgebieden moeten **evenredig** aan bod komen tijdens het praktijkleren!

Competenties:

Zie alle competenties op het Beoordelingsformulier praktijkcompetenties.

PO 2a Onderwijsleergesprekken/kringgesprek:

Je houdt tenminste 2 onderwijsleergesprekken/kringgesprekken. Eén ervan moet rondom je thema worden gegeven. Denk hierbij aan de groeperingsvorm, duidelijke instructie en de vorm van het gesprek (open gesprek, gesloten gesprek, etc.).

Competenties:

Interpersoonlijk competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- leiding geeft aan de klas, maar daarnaast de leerlingen ook verantwoordelijkheid geeft en ruimte creeert voor hun eigen inbreng.
- ervoor zorgt dat de leerlingen zich veilig voelen en zowel met hem/haar als met hun medeleerlingen goed kan communiceren, interacteren en samenwerken.
- goed op de hoogte is van communicatie en omgangsvormen voor het functioneren in een multiculturele en meertalige klas op Aruba.
- onderwijsleergesprekken/kringgesprekken kan houden waarbij hij de leerlingen in hun waarde laat, de leerlingen elkaar en anderen in hun waarde laten en waar interculturele communicatie gestimuleerd wordt.
- in zijn taalgebruik, omgangsvormen en communicatie rekening houdt met wat gebruikelijk is in de leefwereld en social culturele achtergrond van zijn leerlingen. Indien het nodig is, kunnen de leerlingen zich in hun eigen taal uiten.

Pedagogisch competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- de sfeer en omgang (zowel positief als negatief) in de klas bespreekbaar kan maken en de kinderen vaardigheden kan bijbrengen die betrekking hebben op de sociale omgang en interactie met anderen.
- de inbreng van de leerlingen weet te waarderen, informeert naar hun ideeën en hen regelmatig complimenteert en/of belooft.

Vakinhoudelijk en didactisch competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- rekening houdt met de belevingswereld van de kinderen en aansluit bij de actualiteiten

Organisatorisch competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- zijn leerlingen consequent aan de procedures, regels en afspraken houdt. Deze regels zijn bekend en geaccepteerd door leerlingen.
- organisatievormen zoals klassenopstelling, groepsindeling en leermiddelen en leermaterialen gebruikt die de gewenste leerdoelen en leeractiviteiten ondersteunen.

PO 2b Lesovergangen:

Gebruik zoveel mogelijk tussen de verschillende vakken door lesovergangen. Dit om de leerlingen een 'boost' te geven voor de volgende les. Het kan een lesovergang zijn die de volgende les introduceert, maar kan ook iets leuks zijn zodat de leerlingen even kunnen ontspannen.

Competenties:

Interpersoonlijk competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- Een goed klimaat kan scheppen met de kinderen en tussen de kinderen onderling.
- Leiding kan geven aan de kinderen in de stageklas, maar geeft hun ook verantwoordelijkheid en een eigen inbreng.

PO 3 Rond een thema/project werken volgens themaplanning

Nadat de thema's van wereldburgerschap en/of duurzame ontwikkeling tijdens de colleges op het IPA zijn behandeld, kun je zelf een thema bepalen op je praktijkschool.

Hoe kom je met ideeën voor het thema?

Belangrijk bij de themabepaling zijn de volgende punten:

- Het thema moet een van de onderwerpen van wereldburgerschap en/of duurzame ontwikkeling omvatten.
- Het thema moet betekenisvol zijn voor de leerlingen;
- Je kan de themabepaling afstemmen met de school (stageklas en meerdere klassen), stagementor of met behulp van de input van de leerlingen. Dit kan gedaan worden door klassen-, kring-, en/of onderwijsleergesprekken. Het kan zijn dat de school al een bepaald thema voor die periode heeft. We zouden dan moeten kijken hoe we dit thema kunnen plaatsen in de onderwerpen van wereldburgerschap/ duurzame ontwikkeling. Je doet van tevoren een klein onderzoekje naar het stageland, wat is kenmerkend voor het onderwijs in het stageland? Kijk wat je vanuit je stageland aan inhoudelijke informatie mee kunt nemen voor je thema;
- Je geeft een naam aan je project/thema;
- Als groep studenten op de school is het de bedoeling dat je samen met je collega's op de school nadenkt over het eindproject, dus hoe alles samenkomt. Jullie kiezen een naam voor het project, maar daarbinnen kunnen per klas verschillende (sub)thema's worden behandeld. Er kan gedacht worden aan een tentoonstelling voor de school en ouders, buurt of aan een voorstelling in de school, etc.

Als je jouw thema/project hebt bepaald, maak je een themaplanning voor je thema/project. Dit bespreek je met je stagementor en je AB'er. Voordat je op BUS gaat moet dit klaar zijn en presenteer je dit aan je medestudenten. In de praktijkbijlage staat een schema van een themaplanning. Na de BUS kun je de themaplanning aanpassen met inzichten van de bevindingen in de stageland.

NB: Uiteraard kun je samen met je medestudenten de (sub)thema's gezamenlijk voorbereiden omdat jullie als groep op een school zitten. Jullie mogen als groep een themaplanning uitwerken, waarin jullie wel individueel duidelijk aangeven welke (les)activiteiten je in je eigen klas gaat doen in het kader van je (sub)thema. Je helpt elkaar dus met ideeën en het thema/project klasoverstijgend te maken.

Competenties thema:

Pedagogisch competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- de leerlingen vaardigheden en strategieën aanbiedt waardoor de leerlingen zowel zelfstandig, klassikaal als in groepjes kunnen werken.

Vakinhoudelijk en didactisch competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- rekening houdt met de belevingswereld van de kinderen en aansluit bij de actualiteiten
- passende opdrachten, werkvormen en kernactiviteiten bij de beginsituatie kan bedenken en organiseren die de leerlingen aanzet tot zelfwerkzaamheid of juist gezamenlijke speelleeractiviteiten, waarbij hij inspeelt op de verschillen tussen kinderen door te differentiëren (tempo, niveau, leerstijl, taal, soc.-cult. Achtergrond e.d.).
- rekening houdt met de belevingswereld van de kinderen en aansluit bij de actualiteiten o.a. door middel van het geven van geïntegreerde lessen. Integratief lesgeven houdt in dat de student verschillende vakken binnen en buiten de vormingsgebieden op een evenwichtige manier weet te combineren.
- opdrachten, oefeningen en toetsen die de leerlingen moeten uitvoeren zelf foutloos (qua taal en inhoud) kan maken, uitbeelden/demonstreren, uitleggen en uitbreiden.
- duidelijk aangeeft welke leerdoelen hij met welke leeractiviteit nastreeft.

Organisatorisch competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- zijn leerlingen consequent aan de procedures, regels en afspraken houdt. Deze regels zijn bekend en geaccepteerd door leerlingen.
- organisatievormen zoals klassenopstelling, groepsindeling en leermiddelen en leermaterialen gebruikt die de gewenste leerdoelen en leeractiviteiten ondersteunen.
- zich aan een tijdsplanning kan houden die bij de leerlingen bekend is omdat deze met hen besproken is. Hij kan indien nodig op een professionele wijze improviseren door de juiste prioriteiten te stellen.

Competent in het samenwerken met collega's

In de klas toont de student dat hij/zij:

- een constructieve bijdrage kan leveren aan verschillende vormen van activiteiten in de klas en op school, bijvoorbeeld een lerarenvergadering, parallelafstemming, klas- en schoolactiviteit, e.d.

PO 3a Je klaslokaal inrichten naar je thema binnen en eventueel ook buiten:

Naar aanleiding van je thema, pas je de inrichting van je klas aan. Belangrijk is dat als de leerlingen de klas binnenkomen, het thema direct gaat leven bij de leerlingen. Zo breng je de leerlingen, je mentor en andere gasten helemaal in de sfeer van je thema. Belangrijk de leerlingen kunnen ook zelf een belangrijke rol innemen bij de inrichting van hun klas.

Competenties:

Organisatorisch competent

In de klas toont de student dat hij/ zij:

- organisatievormen zoals klassenopstelling, groepsindeling en leermiddelen en leermaterialen gebruikt die de gewenste leerdoelen en leeractiviteiten ondersteunen.

PO 3b Een hoek of kast inrichten tijdens het thema in de klas (zelfstandig werken)

Tijdens je thema richt je een hoek in dat het zelfstandig werken bevordert. Je richt de hoek zo in dat er verschillende elementen van je thema aan bod komen en de kinderen zelfstandig aan opdrachtjes kunnen werken. Denk bijvoorbeeld aan leesboekjes over het thema, spelletjes, oefenmaterialen etc. Maak de hoek aantrekkelijk met posters, plaatjes, attributen over het thema etc. Kinderen kunnen dingen van huis meenemen voor de hoek. Indien er geen ruimte is voor een hoek in de klas kun je de mentor vragen of je gebruik kunt maken van een kast. In de kast plaats je materialen over het thema waarmee de kinderen zelfstandig aan de slag kunnen. Het is belangrijk om de organisatie/klassenmanagement van het zelfstandig werken goed aan te bieden en aan je leerlingen en hen hierin te begeleiden.

Competenties klas inrichten:

Interpersoonlijk competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- leiding geeft aan de klas, maar daarnaast de leerlingen ook verantwoordelijkheid geeft en ruimte creëert voor hun eigen inbreng.

Pedagogisch competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- de leerlingen vaardigheden en strategieën aanbiedt waardoor de leerlingen zowel zelfstandig, klassikaal als in groepjes kunnen werken.

Vakinhoudelijk en didactisch competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- passende opdrachten, werkvormen en kernactiviteiten bij de beginsituatie kan bedenken en organiseren die de leerlingen

aanzet tot zelfwerkzaamheid of juist gezamenlijke speel/leeractiviteiten, waarbij hij inspeelt op de verschillen tussen kinderen door te differentiëren (tempo, niveau, leerstijl, taal, soc.-cult. Achtergrond e.d.).

- rekening houdt met de belevingswereld van de kinderen en aansluit bij de actualiteiten

Organisatorisch competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- organisatievormen zoals klassenopstelling, groepsindeling en leermiddelen en leermaterialen gebruikt die de gewenste leerdoelen en leeractiviteiten ondersteunen.

PO 4 Proefwerken geven/Evaluaties

In overleg met je mentor maak je een proefwerk en voer je dit uit. Je maakt tenminste één proefwerk van een vak/vormingsgebied waarvan je nog niet eerder een proefwerk hebt gemaakt. Van de resultaten maak je een foutenanalyse. Voor de kleuters, evaluatie + beschrijving + ontwikkeling bijhouden.

Competenties:

Vakinhoudelijk en didactisch competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- een goed beeld vormt (correcte beginsituatie schetst) van de mate waarin de kinderen de leerinhoud beheersen en van de manier waarop ze hun werk aanpakken.
- opdrachten, oefeningen en toetsen die de leerlingen moeten uitvoeren zelf foutloos (qua taal en inhoud) kan maken, uitbeelden/demonstreren, uitleggen en uitbreiden.

PO 5 Materiaal/leermiddelen ontwikkelen (differentiatie)

Je gaat, in verband met differentiatielessen of voor je thema, differentiatiemateriaal of didactische leermiddelen ontwerpen/ontwikkelen voor de leerlingen. Deze materialen pas je ook toe. Dit kan als aanvulling op bestaande methoden, of voor een eigen ontwikkelde les.

Competenties:

Vakinhoudelijk en didactisch competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- zich een goed beeld kan vormen van de mate waarin de kinderen de leerinhoud beheersen en de manier waarop ze hun werk aanpakken
- hierbij passende opdrachten, werkvormen en kernactiviteiten bij de beginsituatie kan bedenken en organiseren die de leerlingen aanzet tot zelfwerkzaamheid of juist gezamenlijke speelleeractiviteiten, waarbij hij inspeelt op de verschillen tussen kinderen door te differentiëren (tempo, niveau, leerstijl, taal, soc.-cult. Achtergrond e.d.).
- opdrachten, oefeningen en toetsen die de leerlingen moeten uitvoeren zelf foutloos (qua taal en inhoud) kan maken, uitbeelden/demonstreren, uitleggen en uitbreiden.
- rekening houdt met de belevingswereld van de kinderen en aansluit bij de actualiteiten

Organisatorisch competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- organisatievormen zoals klassenopstelling, groepsindeling en leermiddelen en leermaterialen gebruikt die de gewenste leerdoelen en leeractiviteiten ondersteunen.

PO 6 Een beloningssysteem hanteren

Je beloningssysteem kun je al vanaf het begin van de stage invoeren, of je kan het koppelen aan je thema of je hoek. Bespreek het beloningssysteem eerst met je mentor voordat je het toepast. Als je merkt dat het beloningssysteem niet werkt, pas het dan (in overleg met je mentor) aan.

Competenties:

Interpersoonlijk competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- ziet wat er gebeurt in zijn/haar groep, naar de kinderen luister en reageert op hen, spreekt hen aan op ongewenst gedrag en stimuleert gewenst gedrag. Hij laat de kinderen in hun waarde.
- ervoor zorgt dat de leerlingen zich veilig voelen en zowel met hem/haar als met hun medeleerlingen goed kan communiceren, interacteren en samenwerken.
- kan beschrijven wat de communicatiepatronen zijn in zijn (cultureel heterogene) klas en hoe de sociale verhoudingen liggen. Hij weet hoe hij een en ander zonodig kan verbeteren.

Pedagogisch competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- door middel van observeren een goed beeld vormt van het sociale klimaat in zijn klas, van de sociaal-emotionele ontwikkeling van een leerling of een groep leerlingen en van de vorderingen die zij maken op het gebied van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.
- de sfeer en omgang (zowel positief als negatief) in de klas bespreekbaar kan maken en de kinderen vaardigheden kan bijbrengen die betrekking hebben op de sociale omgang en interactie met anderen.
- de inbreng van de leerlingen weet te waarderen, informeert naar hun ideeën en hen regelmatig complimenteert en/of beloont.

PO 7 Handelingsplan maken

Je kunt kiezen uit 2 mogelijkheden:

1. Naar een belemmering in de sociale-emotionele ontwikkeling van een kind of een groep kinderen;
2. Naar een leerprobleem of belemmering van een kind of een groep kinderen.

Hierbij moet je alle stappen van een handelingsplan volgen zoals in de module van Orthopedagogiek en Rekenen en Wiskunde (blok 3.1 en 3.2) zijn voorgekomen. Dus ook toepassen, evalueren, bijstellen en indien je tijd hebt dit nog een keer toepassen.

Competenties:

Pedagogisch competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- door middel van o.a. observeren een goed beeld vormt van het sociale klimaat in zijn klas, van de sociaal-emotionele ontwikkeling van een leerling of een groep leerlingen en van de vorderingen die zij maken op het gebied van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.
- problemen en belemmeringen in de **sociaal-emotionele ontwikkeling** van een kind of een groep kinderen kan signaleren en hiervoor een handelingsplan kan opstellen (evt. in samenwerking met de mentor).
- **leerproblemen** en belemmeringen van een kind of een groep kinderen kan signaleren en hiervoor een handelingsplan kan opstellen (evt. in samenwerking met de mentor).

Vakinhoudelijk en didactisch competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- door middel van observeren een goed beeld vormt van het sociale klimaat in zijn klas, van de sociale-emotionele ontwikkeling van een leerling of een groep leerlingen en van de vorderingen die zij maken op het gebied van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid

Competent in reflectie, onderzoek en ontwikkeling

In de klas toont de student dat hij/zij:

- gebruik maakt van die ontwikkeling middels de verkregen informatie van kinderen, medestudenten, collega's en anderen bijvoorbeeld gedurende de lessen en tijdens intervisie en supervisie.

Deze opdracht wordt apart beoordeeld door een Peda-docent. Hiervoor wordt het beoordelingsinstrument niet gebruikt.

PO 8 Een bijdrage leveren aan een 'commissie' om een klas- of schoolactiviteit te organiseren

Je draagt bij aan de organisatie van een buitenschoolse activiteit voor je klas of school zoals bijv. een sportdag, 'dia di himno y bandera', etc.

Competenties:

Competent in het samenwerken met collega's

In de klas toont de student dat hij/zij:

- een constructieve bijdrage kan leveren aan verschillende vormen van activiteiten in de klas en op school, bijvoorbeeld een lerarenvergadering, parallelafstemming, e.d.

Competent in het samenwerken met de omgeving

In de klas toont de student dat hij/zij:

- een bijdrage levert aan buitenschoolse activiteiten die plaatsvinden en indien noodzakelijk contacten met instellingen buiten de school houdt.
-

Deze opdracht wordt apart beoordeeld door je AB' er en mentor. Hiervoor wordt het beoordelingsinstrument niet gebruikt.

PO 9 Deelname aan vergaderingen en/of ouderavond**PO 9a Deelname aan ouderavond**

Als de school het toelaat, woon je tenminste één ouderavond bij.

Competenties:

Competent in het samenwerken met collega's

In de klas toont de student dat hij/zij:

- zijn mentor van belangrijke informatie voorziet en gebruik maakt van de informatie die hij van zijn mentor krijgt.
- collega's kan aanspreken en zelf aanspreekbaar is als het gaat om het vragen of geven van hulp bij het werk.
- een constructieve bijdrage kan leveren aan verschillende vormen van activiteiten in de klas en op school, bijvoorbeeld een lerarenvergadering, parallelafstemming, e.d.

Competent in het samenwerken met de omgeving

In de klas toont de student dat hij/zij:

- op een open en constructieve manier contacten met de ouders/verzorgers of andere belanghebbenden.

PO 9b Lerarenvergadering

Als de school het toelaat, woon je tenminste één lerarenvergadering bij.

Competenties:

Competent in het samenwerken met collega's

In de klas toont de student dat hij/zij:

- collega's kan aanspreken en zelf aanspreekbaar is als het gaat om het vragen of geven van hulp bij het werk.
- een constructieve bijdrage kan leveren aan verschillende vormen van activiteiten in de klas en op school, bijvoorbeeld een lerarenvergadering, parallelafstemming, e.d.

PO 9c Andere vergaderingen:

Als je mentor het toelaat, woon je één of twee andere vergaderingen bij waaraan je mentor ook deelneemt, zoals bijv. een IB-overleg of een parallelvergadering.

Competenties:

Competent in het samenwerken met collega's

In de klas toont de student dat hij/zij:

- collega's kan aanspreken en zelf aanspreekbaar is als het gaat om het vragen of geven van hulp bij het werk.
- een constructieve bijdrage kan leveren aan verschillende vormen van activiteiten in de klas en op school, bijvoorbeeld een lerarenvergadering, parallelafstemming, e.d.

Deze opdracht wordt apart beoordeeld door je AB' er en mentor. Hiervoor wordt het beoordelingsinstrument niet gebruikt.

PO 10 Onderzoek doen ten behoeve van de schoolpraktijk**PO 10a Onderzoeksopdracht hulpvraag voor de stageschool:**

Je gaat een onderzoek doen die ten dienste staat van de praktijkschool. Dit onderzoek bestaat uit de volgende stappen:

- De bedoeling is dat je een hulpvraag onderzoekt van je stageschool in het stageland. Dit houdt in dat je onderzoek doet naar iets waarover de school graag meer over wilt weten van het onderwijs in het stageland. De school kan met meerdere vragen komen (2 of 3 vragen). In dit geval verdeel je de vragen over de groepsleden. Bijv: 2 groepsleden onderzoeken en beantwoorden de ene vraag en weer 2 groepsleden een andere vraag etc.
- Doe eerst een stukje vooronderzoek op je school, waarbij je de onderzoeksvraag helder krijgt en bekijkt hoe de situatie nu is. Zo kun je bijvoorbeeld met het hele schoolteam praten om je onderzoeksvraag duidelijk te krijgen. Het moet geen onderzoeksvraag zijn van een persoon, maar van de hele school. Denk aan een hoofdvraag met daaronder bijv. twee subvragen.
- Stel een onderzoeksplan op (gebruik hiervoor het onderzoeksplan zoals je dat hebt gekregen in de module onderwijs en onderzoek, module blok 3.2)
- Daarna ga je met een onderzoeksplan gericht informatie/gegevens verzamelen in het stageland. Bedenk goed welke dataverzamelmethode je hierbij gaat gebruiken en hoe je de gegevens gaat analyseren. **Let op! Voor het verzamelen van je gegevens in het stageland worden**

aparte studieuken verleend. Je krijgt in totaal 16 uur tijdens de BUS om de gegevens in het stageland voor deze onderzoeksopdracht te verzamelen en te verwerken.

- Maak een onderzoeksverslag, hierin komen onder andere je resultaten, conclusies en aanbevelingen voor de school (gebruik hiervoor de criteria voor het onderzoeksverslag zoals je dat hebt gehad bij de module O&O)
- Bij terugkomst presenteer je de onderzoeksbevindingen aan de school.

Competent in het samenwerken met collega's

In de klas toont de student dat hij/zij:

- een onderzoeksmatige bijdrage kan leveren aan de ontwikkeling en verbetering van de school/klas samen met medestudenten

Belangrijk! Praktijkopdracht 10a wordt niet beoordeeld met behulp van het beoordelingsinstrument van de lesgeefcompetenties, maar heeft een apart beoordelingsformulier (zie de bijlagen beoordelingsinstrumenten).

PO 10b Onderzoeksopdracht voor de kinderen

Bedenk een onderzoeksopdrachtje voor je kinderen. Dit kan een opdracht zijn waarbij de kinderen op zoek moeten naar een oplossing voor een probleem/ of een vraag. De opdracht wordt op een goede manier besproken en geëvalueerd met de kinderen. Stimuleer hierbij dat de kinderen zelf iets mogen uitvinden, ontwerpen of uitproberen.

Let hierbij op de volgende aspecten:

- Deze opdracht kun je in een individuele les van een vormingsgebied doen, een integratieles of tijdens je thema
- Hoe ga je de les organiseren: samenwerken, in groepjes klasseninrichting etc.
- Hoe ga je differentiëren: moeilijkere, makkelijker opdrachten, keuze, interesse etc.
- Welke werkvormen ga je gebruiken: denk na welke werkvormen de oplossing voor een probleem of vraag kunnen ondersteunen
- Hoe ga je les evalueren: Vergeet niet de evaluatie, heel belangrijk na te gaan hoe de leerlingen tot een oplossing zijn gekomen, denk dus aan proces- en productevaluatie

Vakinhoudelijk en didactisch competent

In de klas toont de student dat hij/zij:

- De kinderen onderzoekend bezig laat zijn, op zoek naar een oplossing voor een probleem/vraag

PO 11 Verwerking in de praktijkmap/portfolio

Het is de bedoeling dat alle opdrachten apart verwerkt worden in het portfolio. Maak zelf een duidelijke onderverdeling hiervan (bijv. met tabbladen). Per opdracht geef je aan hoe je je competenties hebt gehaald, je kunt dit op verschillende manieren bereikt hebben en je kunt vaker dingen hebben uitgeprobeerd om je ontwikkeling van de competentie te verbeteren.

PO 11a Eindreflectieopdracht

Maak aan het eind van je stageervaringen een eindreflectie van je behaalde praktijkcompetenties. Denk hierbij aan:

- Hoe heb je je stage in het algemeen ervaren?
- Heb je je leerdoelen/competenties behaald en hoe?
- Wat neem je mee voor jouw ontwikkeling als leerkracht in leerjaar 4? Etc.

Voor deze eindreflectie kun je je beoordelingsinstrument van de lesgeefcompetenties gebruiken, alle eigen reflecties die je hebt gedaan tijdens je stage (waaronder je alact, logboekfragmenten) en de evaluatieformulieren van je stagementor, AB'er en vakdocenten,

Competent in reflectie, onderzoek en ontwikkeling

- De student is in staat op een onderzoeksmatige manier te werken aan de ontwikkeling van zijn bekwaamheid, op basis van een goede analyse van zijn competenties.

Studiepuntbelasting	
De IF heeft een studiebelasting van in totaal 20 studiepunten, dit staat voor 20x40=800 uur. De studieuren zijn als volgt verdeeld:	
Vorbereidende bijeenkomst, intakeassessment, formatieve evaluatie, maken en bijstellen POP	16 uur
Intervisie/supervisie op IPA met landenbegeleiders en andere begeleidingsmomenten	8 uur
Algemene Opdrachten	40 uur
Opdrachten gekoppeld aan de thema's: Wereldburgerschap en duurzame ontwikkeling	
Rol als wereldburger	20 uur
Decision Quality	30 uur
Opdrachten gekoppeld aan de buitenlandse stage	
De BUS wordt zwaarder belast. 1 week staat voor 60 uur, de 4 weken Bus in totaal zijn dus 240 uur studiebelasting. Deze zijn als volgt verdeeld:	
Rondtrip door het stageland	20 uur
Uitvoering van de Arubapresentatie	(is opgenomen in de studiebelasting presentatieopdrachten)
Onderzoek hulpvraag stageschool	16 uur
Bezoek stagescholen, instanties en werken aan de opdrachten	190 uur
Presentatie opdrachten	
Arubapresentatie	40 uur
Landenpresentatie en landenexpositie van het stageland	60 uur
Praktijk	
De praktijk omvat 320 uur de uren zijn onderverdeeld in:	
Vorbereidende praktijk-bijeenkomsten/-workshops op het IPA	16 uur
31 stagedagen	248 uur
Extra voorbereiding, reflectie & afronding (waaronder praktijkmap)	56 uur
Summatieve assessment	
Portfolio	24 uur
IF eindgesprek	16 uur
Totaal	800 uur

Contactgegevens IF team en andere personen die betrokken zijn:

IF-team	
Kees de Jong	madjc.co@setarnet.aw
Jessica van der Linden-Maduro	jessica.maduro@gmail.com
Sergio Tromp	srtromp@yahoo.com
Irayka Yanez	irayka.yanez@ipa.aw
Maya Artist	maya.artist@ipa.aw
IF-gastdocenten	
Roke Hoen	sha_hoen@yahoo.com
Regine Croes	regine.croes@gmail.com
Tae Harte	tae_icto@yahoo.com
Algemeen begeleiders	
Irayka Yanez	
Shamira Tromp	shamira.tromp@ipa.aw
Diahnne de Cuba	diahnne@hotmail.com
Bureau Praktijk	
Donny Kock	galdon@setarnet.aw
Irayka Yanez	
Bureau Internationalisering	
Shamira Tromp	
Maya Artist	
Mentor derde leerjaar	
Donny Kock	
Dekaan	
Ingrid Captain	ingrid.captain@ipa.aw
Secretariaat (tickets/verzekering)	
Sandra Idigoras	sandra.idigoras@ipa.aw

Een speciaal dankwoord gaat uit naar de directie van het IPA, die elk jaar de IF en de buitenlandse stage mogelijk maakt en naar alle docenten en IPA personeel die hebben bijgedragen aan de totstandkoming en de uitvoering van het IF programma:

Ava Thodé, Marilyn Richardson, Ingrid Kuiperdal, Roke Hoen, Regine Croes, Tae Harte, Irayka Yanez, Shamira Tromp, Diahnne de Cuba, Donny Kock, Osmunda de Lang, James van der Linden, Ingrid Captain, Sandra Idigoras, OOP en de begeleidende vakdocenten en CIDE-begeleiders van het IPA.

Namens het IF team dagopleiding

Kees de Jong
Jessica van der Linden
Sergio Tromp
Irayka Yanez
Maya Artist

Bronnen

www.lerarenweb.nl
www.nosaruba2025.com
www.savantis.nl
www.digitaleuniversiteit.nl

KPC-groep (2003) *Aan de slag met actief burgerschap, Handreiking voor scholen PO en VO.* 's Hertogenbosch.

Ministerie van Onderwijs (2007), *Plan Nacional di Aruba (2007-2017)*, Oranjestad, Aruba

Gebruikte literatuur/bronnen tijdens IF

Ebbens, S., Ettekoven, S., Rooijen van, J. (1997) *Samenwerkend leren: praktijkboek*, Wolters-Noordhoff: Groningen

Ebbens, S. Ettekoven, S. (2005) *Actief leren: Bronnenboek*, Wolters-Noordhoff: Groningen/Houten

Hoogeveen, P., Winkels, J. (2005) *Het didactische werkvormenboek: Variatie en differentiatie in de praktijk*. Koninklijke Van Gorcum: Assen

Pinkse, F., Smits, B. *Handboek Werken in Hoeken: groep 1 t/m 8*. DELUBAS: Drunen

Department of economic affairs, commerce and industry. *Aruba's Positive Core: A Discovery of Aruba at its Best*, Oranjestad, Aruba

Department of economic affairs, commerce and industry, *'-Nos Aruba 2025- Sustainable development Symposium, 26 april 2008'*. Oranjestad, Aruba

National Integrated Strategic plan, Aruba 2025

Literatuur:

Bijlagen

Algemene bijlagen

- IF-rooster
- IF-kalender
- IF-landengroepen
- IF-competentielijst
- IF-regelementen

Intakeassessments

- Intakeassessment Algemene IF-vaardigheden/competenties
- Intakeassessment Praktijk

Praktijkbijlagen

- IF Praktijkwerkplan
- Planning IF Praktijkactiviteiten
- Evaluatie- en begeleidingsformulier geobserveerde les
- IF lesvoorbereidingsformulier
- IF lesvoorbereidingsformulier (verkorte versie)
- ALACT-model

Beoordelingsinstrumenten

- Beoordelingsinstrument Algemene IF vaardigheden/competenties
- Beoordelingsinstrument Praktijkcompetenties
- Beoordelingsinstrument 'Arubapresentatie'
- Beoordelingsinstrument 'Landenpresentaties'
- Beoordelingsinstrument 'Landenexposities'
- Beoordelingsinstrument 'Spiel – Essay (*Pre-Bus*)
- Beoordelingsinstrument 'Spiel – Essay (*Post-Bus*)
- Beoordelingsinstrument 'Spiel – Fotoalbum (*Pre-Bus*)'
- Beoordelingsinstrument 'Spiel – Fotoalbum (*Post-Bus*)'
- Beoordelingsinstrument 'Casus Decision Quality (*Pre-Bus, Bus & Postbus*)'
- Beoordelingsinstrument 'Hulpvraag stageschool (*Praktijkopdracht 10a*)'
- Beoordelingsinstrument 'Portfolio (praktijkmap)'
- Beoordelingsinstrument 'IF eindgesprek'

Algemene Bijlagen

Intakeassessments

Praktijkbijlagen

Beoordelingsinstrumenten